

A nagytőke terrorja

Cleveland hatósága nem sietett beleavatkozni az A & P üzletek alkalmazottainak a sztrájkjába, mire a százmilliókkal rendelkező hatalmas vállalat Cleveland városát meg akarta büntetni.

Az összes A & P üzleteket bezárták és a 428 bolt alkalmazottait kilökték az utcára.

Lehetséges, hogy mire e sorokat az olvasó megkapja, sikerül az elnöknek bekésséget csinálni és a nagyurak újra visszarendelik a lefizetett bérabszolgákat munkába.

Az is lehet azonban, hogy a fenyegetést beváltják és "semmi körülmények között" nem lesz többé üzletük Clevelandban.

A lefizetett kétezzer-egynéhány alkalmazott szempontjából súlyos dolog a tőke sztrájkja, de Cleveland életében nincs jelentősége a dolognak.

Ha a 428 A & P üzlet zárva maradna, akkor más üzletek nyílnának a helyükbe, vagy más láncüzletek fálnak fel a piacot maguknak. Mindenképpen szükség lenne a kétezzer ember munkájára, még akkor is, ha más kétezret vennének a helyükbe. Ilyen szempontból hát nem fontos, hogy mire szánja magát ebben az esetben a nagytőke.

De fontos a társadalom szempontjából, hogy szabad-e lehet-e ilyen sztrájkokat megengedni a tőkének?

Szabad-e, lehet-e egy egészséges társadalomba ilyen hatalmat engedni egy-két ember kezébe?

E sorok írója nem azt irigyli soha Fordtól, meg a többi nagy kutyától, hogy sok pénzt keresnek, mert a pénzüket nem tudják megenni.

De károsnak tartja azt a hatalmat, amely a nagytőke révén egy-egy tőkés kezébe kerül és amely paródiát csinál itt minden demokráciából, akármilyen alkotmányban megírva.

Ha Ford felpukkadt, ő is ki tud egyszerre vágni ötvenezer embert az utcára, ahogy az A & P ura kivágta a kétezzer-egynéhány embert a clevelandi utcákra.

Előbb-utóbb fel kell itt a népek ismerni, hogy a tőke összevonása az, ami a tőke és tőkés rend mai formájának a sirját megássa, mert ha szabad akar az Egyesült Államok lakossága maradni, akkor a tőke nagyságát és különösen annak hatalmát erős korlátokba kell szorítani a nagyon közel jövőben.

Körülbelül ez a programja Rooseveltnek, aki az új dealben a tőkés rendszer megerősítését keresi, olyan módon, hogy korlátokat akar venni a saját érdekében a tőkére.

Ugy látszik azonban, hogy az uralkodó osztályok nem tudnak, mert nem akarnak tanulni és ahelyett, hogy alkalmazkodnának az új dealhez, terrorizmussal akarják annak a nyakát kitörni.

A clevelandi A & P alkalmazottak szervezkedtek és tisztességes életlehetőséget akarnak.

Az A & P állítólag azt nem tudja megadni és inkább kivonul a városból, minthogy a követeléseknek engedjen.

Ha képtelen tisztességes életlehetőséget nyújtani a munkásainak, akkor annak a láncüzletnek nincs helye ebben az országban. Ha tudna, de nem akar ilyen életlehetőséget adni, akkor el kell pusztítani, hogy gyökere se maradjon.

De nem szabad megtérni, hogy terrorizálni tudjon egy várost, mert akkor holnap terrorizálni fogja az egész országot.

E sorok írója nem hiszi, hogy feltétlenül a közüzem, mindennek a közüzembe való helyezése mindegy az orvosnak. Feltétlenül helyesnek és szükségesnek tartjuk, hogy legyenek közüzemek minden fontos ipart, mint például a közlekedést, a közszolgálati vállalatokat, de nem vagyunk biztosak, hogy ezt minden más iparra érdemes lenne kiterjeszteni, a közeli jövőben.

Feltétlenül szükséges azonban, hogy súlyos ellenőrzési joga legyen a társadalomnak, vagyis az államnak, minden üzletben.

Ha azonban a nagytőke terrorral akar dolgozni, ha a nagytőke minden áron és mindenképpen feltétlen megadást kíván a munkás és a társadalom részéről és ha nem hajlandó belenyugodni, hogy új deal van, akkor a közüzembe való vételt maga a nagytőke fogja ránk erőszakolni, mielőtt arra más valaki gondolna.

Az A & P alkalmazottaknak azonnal a kormányhoz kellett volna fordulni és az R. F. C.-től, vagy Hopkinstól, vagy Ickestől vagy akárhkitől pénzt kérni rá, hogy minden üzletet azonnal kinyithassanak, amit bezárt dühében a nagytőke.

A munkabért biztosan meg tudták volna az üzletekben továbbra is keresni, mert ugye senki nem hiszi el, hogy a boltok üzembetartására ráfizetett az A & P.

És ha profit volt, aminthogy a 428 üzletet nem szefelemből vették, akkor az is megmaradt volna a munkásnak.

Ez lett volna az ÉSSZERÜ válasz az alkalmazottak részéről, de a terror, sajnos, terrort szül és egy szép napon ÉSZ-SZERÜTLEN választ is kaphat a nagytőke.

Ha minden clevelandi A & P üzletet másnap is kinyitottak volna a managerek és ha a fuvarosok megtagadták volna, hogy a portékát a bezárt üzletekből kihordják, akkor az történt volna egy kis téren, ami Oroszországban nagy arányokban megtörtént.

És amit az A & P szegről szegre végre meg is érdemelt a maga terrorizmusával, amellyel egy millió város "megbűntetését" merete hangoztatni a tárgyalások során és a lapokban.

Józan ember ilyen választ nem akar és ilyen kurtá eljárás nem kíván, de ha terrorral dolgozik a nagytőke, akkor ne lepődjék meg, ha egy szép napon ilyesmivel fogja magát szemben találni.

Az uccasarkon szónokló agitátorok soha nem tudnak itt kommunizmust csinálni.

De az elbizakodott, esztévesztett, hatalmi tébolyba esett nagytőke fel tudja azt közöttünk idézni.

AKIK DOLGOZNAK

Vannak emberek, akik lassan, de szünet nélkül, csendben, de szívesen dolgoznak, szakadatlanul dolgoznak a közös érdekében.

Miközben államférfiak, politikusok és közéleti nagyságok és apróságok öblös hanggal, széles gesztusokkal a nyilvánosság színpadán mentik a világot, az emberek egy bizonyos, nagyon szerény fajtája azt igazán meg is teszi helyettük.

A tudósokról beszélünk, akik igazán az elfelejtett emberei a világnak, de akik éjjel-nappal dolgoznak értünk, dolgoznak az utókorért és akik elviselhetővé teszik és tették a munkájukkal az életet a számunkra.

Dr. Cornish-ról annak idején sokat írtak az újságok, mert két meggyilkolt kutyát vissza adott az életnek és buta emberek és még talán butább asszonyok nagy hűhót csináltak belőle, hogy a kutyákat kinozta.

Pedig hát hol lenne az orvosi tudomány, ha ilyesmire nem lett volna megadva az alkalm.

Most aztán elhallgat a láрма, a tudatlan és vak láрма és ma-holnap lélegzetfajtvá fogják ennek a szerény orvosnak a munkáját figyelni.

Mert Cornish doktor most már embereken akar kísérletezni és azokra gondol, akiket a társadalom kivégez.

Halálraítéltek életre hívására

Kár Lenne, Ha Ezeket Elfelednők...

IRTA: GONDOS SÁNDOR

IV.

Tábory Róbert nem volt a nagy újságírók közül való. Ha mégis sok pénzt keresett, azt csak vas szorgalmának köszönhette. Naponta tizennégy órán keresztül írt, szürkén, egyhangúan, de hát erre is szükség volt, mert a nagy terjedelmű újság témérdek kéziratot igényelt.

Tábory fő-ereje a fordítás volt. Több mint hatszáz külföldi író regényeit, elbeszéléseit fordította magyarra és pedig francia, német, orosz és svéd írókét. Rájöttünk hamarosan, hogy legnagyobb öröme az volt, ha a könyvismertetést ezzel a munkával fejeztük be:

— A nagy svéd író könyvét Tábory Róbert olyan művészetel fordította magyarra, hogy szinte jobb és közvetlenebb hatása az eredetinel.

Ezt irtuk, pedig tudtuk, hogy nem igaz. Az eredeti írásnak megfelelő magyar fordítást csak egyetlen ember tudott nyújtani. Arany János, a költő. Arany fordította le a nagy német Goethe balladáját, az elűzött és visszatért grófról és a fordítás jobb az eredetinel. De hát Arany János a verisár terén nagyobb volt Goethénél és nagyobb minden más költőnél, aki lantot pengetett az emberiség kezdete óta. Arany Jánost a magyar irodalomban nem közelíti meg senki. Arany nem nehézkes, mint

Vörösmarty vagy Tompa, nem szabados, mint Petőfi, hanem formában és gondolatban a tökéletesség gyémántja.

En meg láttam Arany Jánost. Élete alkonyán kis gyerek voltam, de apám elvitt a Margitszigetre és megmutatta nekem a fák árnyékában üldögélő, nagy beteg költőt. Azt sugta a fülembe:

— Ez Arany János. Eredj és csókold meg a kezét.

De hát nem a nagy Aranyról van szó, hanem a kis Tábory Róbertől, aki többek között a svéd Björnson munkáit fordította magyarra. Egyszer aztán Björnson látogatába jött Budapestre és a sok újságíró nagy zavarban volt, mert nem tudtak vele beszélni. Szerdahelyi Sándornak, aki akkor a Pesti Napló szerkesztője és Tábory főnöke

akar engedélyt kapni valamelyik nyugati államtól, ha maga az elítelt is megadja az engedélyt, mielőtt kivégzik.

És mert a halni készülő emberek igazán nem sokat törődnek vele, hogy sikerül-e a kísérlet, amely egy szalmaszála kínál nekik, valószínű, hogy sikerül a szándéka.

Természetesen, ha a kísérletre a lehetőséget megadják és ha idővel sikerül a kísérlet, az még nem jelenti azt, hogy minden halottat feltámaszt az orvosi tudomány, mert arra soha nem lesz képes és nem is lenne jó, ha képes lenne.

De lesznek esetek, mikor különösen az idő előtt meghalt emberek egy részét vissza tudják majd adni az életnek, ahogy annyi száz- meg százezer embert adnak vissza akkor az életnek, sőt ami annál is több, az egész népek, mikor kigyógyítják a betegségből, amikor valamikor semmit nem tudtak az emberek.

Mindenki tudja ma már, hogy százféle betegségben pusztulnának, ha az orvosaink meg nem találta volna a szorgalmas, a szüntelen, a zajtalan kutatással azoknak a forrását és meg nem mentettek volna bennünket ezektől a bajoktól.

Mikor tehát a politikusok, a nemzetmentők, a kis és nagy megváltók fülsiketítő választási lármáját hallgatjuk, szenteljünk egy pillanatot azoknak az igazi nagy embereknek, akik nem érnek rá lármázni, akik csendben dolgoznak, de akik igazán végezik a nemzetmentés, az embermentés munkáját.

— Hálód-e Róbert, elmehetnél ahhoz a svéd íróhoz, hogy megkérdezd tőle, mit gondol Budapest és Magyarország felől?

Tábory Róbert, aki éppen kártyázott, félvállról felelte vissza: — Miért éppen én? Miért menjek én?

— Mert te fordítottad le a munkáit és te tudsz köztünk egyedül svédül.

— Én? — csodálkozott Tábory, majd nyugodtan tette hozzá: Amíg német fordítása van, addig fordítok én a világ minden nyelvéből, mert tudod, Sándorkám, nem tudok én másként, csak németül.

Igy jöttek rá az újságírók arra, hogy harmad és negyedikéből való fordításokat kaptak csak Tábory Róbert vas szorgalmu munkájától.

Szerdahelyi Sándort emlitem az emlékek során és ime egyszerre kristálytisztán áll előttem ez az igazán kedves megjelenésű, jólelkű ember, aki meglepő módon jutott a szerkesztői székbe. Előbb rendőri riporter, majd országgyűlési tudósító volt a Pesti Naplónál, szorgalmas munkás, de szürke tollu, közepes műveltségű újságíró. A favágók sorából való.

Az egykor nagy Pesti Napló válságba jutott és Surányi József "vaskereskedő tulajdonosa" került.

Surányi új szerkesztőt akart a régi helyébe. Nem ismert egyetlen újságíró sem, tehát szétnézett a szerkesztőség tagjai között. Megtetszett neki a rokokonszenyes arcú, kellemes megjelenésű, szerény modoru Szerdahelyi Sándor az első tekintetre és azt mondta mindenki füle hallatára:

— Ön lesz a szerkesztő! Hogy hívják?

Igy lett Szerdahelyi a Pesti Napló szerkesztője. Később megvette a Polgár című napilapot és haláláig azzal vesződött. Jó fiu volt, barátságos lélek, akit mindenki szeretett és őszintén sirattott, mikor olyan korán pusztult el.

Szelid, de kedves tréfákat csinált ez a Szerdahelyi Sándor. Főleg a jámbor Parish Pált ugratta, aki Az Újság munkatársa volt, a légynek se vétett volna, de azért mégis valahogy belekeveredett egy kellemetlen dologba. Elszerette Donáth Mihály német szerkesztő igazán szép feleségét. Az asszonyka elvált Donáth Miskától és megesküdött Parish Palival. Tegyük hozzá azt is, hogy a Parish házban az asszonyka viselte a nadrágot. Pali nagy papucshős volt azzal az egy hibával, hogy szeretett reggel hat óra felé hazajárogatni, holott a munkája éjféltre már régén készen volt a szerkesztőségben. Pali azonban szerette a többi cigány újságíró társaságát, elkártyáztatott reggelig az Otthon körben vagy a New York kávéházban és bizony hat óra előtt ritkán vetődött otthonába.

Rendben lett volna ez, csak hogy míg Parish Pali az éjszakai életet szerette, addig az asszonyka viszont a nappalért racionyított és erősen haragudott az urára, mikor az reggel felé vetődött háza a családi otthonba. Szébenyei Jóska tudna efelől sokat mesélni, mert gyakori tanúja volt annak, amikor Pali barátjának a fejét mosták. Szébenyei ezt a fejmosást csak úgy tudta elkerülni, hogy a feleségét (hej be szép, bájos asszonyka volt az is) mindig magával vitte az ilyen hosszú éjszakákra.

Megtörtént egyszer Parish Palival, hogy meginnt csak reggel hat óratájban tért haza. A kulcsot óvatosan forgatta a lakás zárjában, az előszobában lehuzta a cipőjét és zajtalanul tipegve indult a hálószoba felé. Nagyon örvendett, hogy a felesége nem ébredt fel. Azt gondolta:

— Azt mondom majd neki,

haragos dühvel sziszteget:

— Menj a fenébe, mert ki-doblak.

Szerdahelyi jóindulatu szelidséggel felelte:

— Te, Pali, figyelmeztetlek, hogy ne ugrálj és ne légy olyan heves. Ha nem adod ide a husz pengőt, akkor elkezdek hangosan kiabálni. Ha kiabálok, akkor felébred a feleséged. Ha felébred a feleséged, akkor... jaj, jaj, erről ne is beszéljünk... az nagyon kellemetlen lenne neked... Többek közt megtudná, hogy csak most érkezted haza az Otthonból, ahol vesztetél... Jaj, jaj, Pali, amit te kapnál...

Parish Pali a zsebébe nyult, átnyújtotta a husz pengőt, bezárta az ajtót, sarkon fordult és elment lefeküdni. A husz pengőt persze délután zajos nevetés közben nyújtotta át neki Szerdahelyi.

Ha már a Parish Pali feleségének harcias voltát említettem, hadd mondjam el azt is, hogy valamennyi újságíró asszonyka között az áldott Fröhlich Jancsi kedves asszonykája volt a legféltékenyebb természetű. Négy igazán bájos, fiatal újságíró asszonyka járt a háború előtti időkben minden este és éjszaka a New York kávéházba és egymás társaságában szórakoztak addig, amíg az újságíró férfjakra vártak. A fiatal és bájos Szébenyeiné és Gondosné, a magam szintén fiatal párja voltak a fiatalág. Egyik se lehetett több tizennyolc évesnél. Valamivel idősebb volt Parish Pali felesége és féltékeny természetéből eredő komolyságánál fogva valóságos öreg asszonynak néztek maguk között Fröhlich Jánosnak, a budapesti riporterek királyának feleségét. Ennek a négy szép asszonynak volt hűséges és igazán gavalér lovagja a Budapesti Hírlap rendőri riportere, Dr. Hetényi Imre, ma a magyar királyi államrendőrség főkapitány helyettese és a politikai osztály kitűnő főnöke. Hetényi pontosan esti tizenegy óra-

kor vonult le a fiatal asszonyok asztalához és nagy ördög léte-re nyomban elkezdett sutogni:

— Hígyje el Gondosné, még se szép, amit az a Jancsi csinál a szegény feleségével.

Ugy suttogott, hogy mindenki meghallotta és Fröhlichné idegesen pattant fel:

— Mit csinálhat ilyenkor János? Hol van János?

Hetényi vállait vonogatta:

— Mit tudom én azt, kérem. Én csak annyit tudok, hogy este nyolc órakor eltűnt a sajtó irodából...

Fröhlichné felugrott és vészjóslóan süvöltötte:

— Utánam, asszonyok. Ne hagyjatok cserben, mikor bajban vagyok.

Bejárták Hetényi kíséretében a fél várost és végre is a sajtóirodában találták mély álomba merülve a kövér Fröhlich Jánost. Kiderült felőle, hogy már este nyolc óra óta húzza a kutyabőr a havon, semmi rosszat nem tett, csak éppen Hetényi ugratta vele az asszonyokat. De ennek dacára Hetényi másnap már újra járatta velük a várost Fröhlich után, pedig Jánosnál igazabb uton ballagó férj kevés volt a világon. Nem kellett neki semmi más, csak jó vacsora. Ezzel ugratta azután Hetényi:

— Te János, Ujpestre most érkeztek meg a tejjel hizott stíriai kappanok.

Elment Fröhlich a kappanok után Ujpestre, de üres kézzel tért vissza. Szomorúan mondogatta:

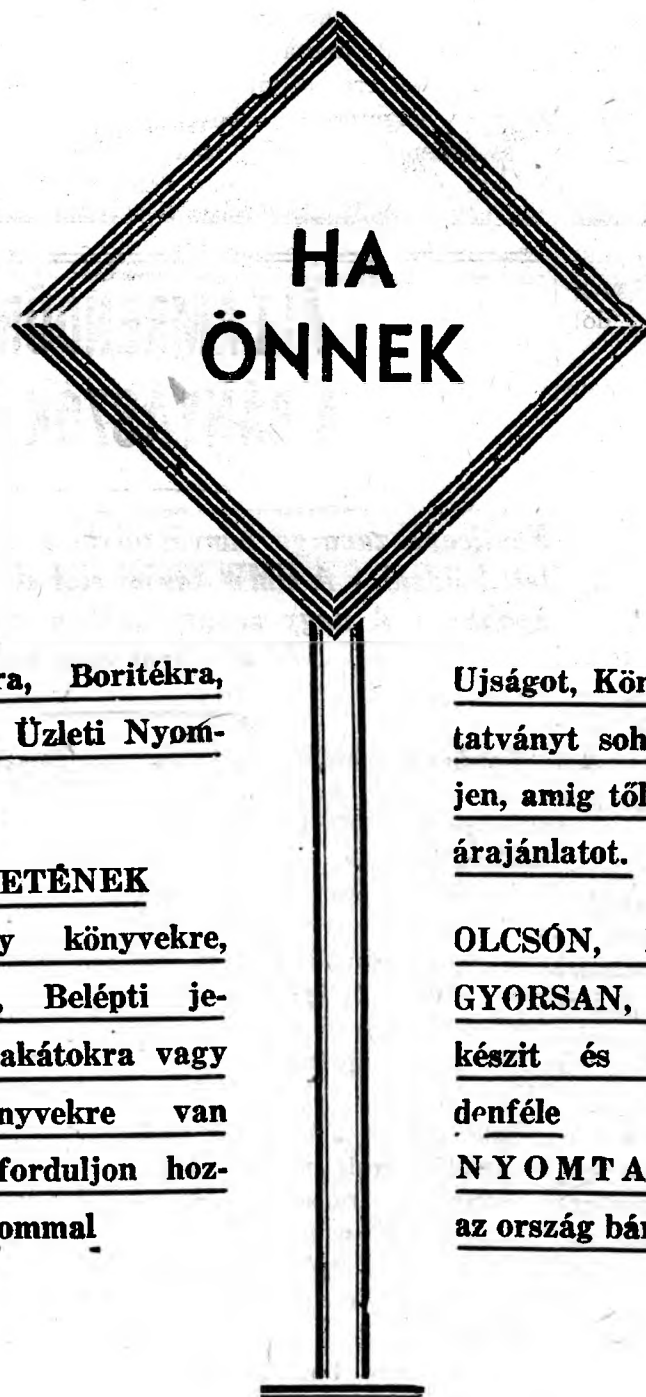
— Elfogytak már, mire én odaértem.

Sohse tudta meg szegény, hogy Hetényi évtizedek óta nem járt Ujpesten, nem tudhatott semmit a piaci viszonyok felől.

EGY MILLIÓ TONNA HETENKÉNT

A keményszen fogyasztás egyre emelkedik az országban és az utolsó hetekben a termelés elérte a millió tonnát hetenként.

Azt remélik, hogy ezt meg is tudják a télen keresztül tartani.

Levélpapírra, Borítékra, Névjegyre, Üzleti Nyomtatványra

HA EGYLETÉNEK Alapszabály könyvekre, Meghívóra, Belépti jegyekre, Plakátokra vagy Nyugta-könyvekre van szüksége forduljon hozzánk bizalommal

Újságot, Könyvet, Nyomtatványt soha ne rendeljen, amíg tőlünk nem kér árajánlatot.

OLCSÓN, IZLÉSESEN GYORSAN, PONTOSAN készít és szállít mindenféle NYOMTATVÁNYT az ország bármely részébe

LAPUNK NYOMDÁJA

MEGSEBZETT -- SZIVEK --

REGÉNY

(Folytatás.)

— Hallottam, hogy valami mérnök lötte meg az apámát.

— Igen, — felelt Raab. — Akkortájt építették itt Bános felé a vasutat. Az építkezést bizonyos Graac nevű német mérnök vezette, akinek gyönyörű barna asszony felesége volt. Mondják, hogy míg a mérnök a mezőkön járt, az apád udvarolt a szép asszonynak, de hogy ebben mi volt az igaz, azt csak az apád és a szép asszony tudná megmondani. Elég az hozzá, hogy ez a hölgy, aki az itteni uriaszonyokkal, Deérné kivéve, egyáltalán nem barátkozott, tömördek pletykált türt el és olyan rossz híreket költöttek, hogy még Deérné is egyszer előttem figyelmeztette a férje, hogy ne keresse annyira a mérnökné barátságát, mert annak a rossz híre órá is árnyat vet. Deérné gyönyörű szőke asszony volt, olyan, mint az Ilonka leánya. Emlékszem, hogy ez a hölgy, aki ha élne most a te anyósod lenne, micsoda nála nem szokott lángoló haraggal tiltakozott a mérnökné állítólagos kikapós volta ellen. Szinte csodálat, hogy előttem, ha nem is voltam idegen, olyan haraggal beszélt a pletykázókát támadva. Én akkor arra a meggyőződésre jutottam, hogy ha Deérné, aki lelki-teszt barátja volt a mérnöknének és ugyiszlóval, ha az ideje engedte, mindig a szép német asszonynál volt, — bizonyosan ismerte e hölgy jellemét és azért kelt oly melegen a védelmére. Én akkor meggyőződtem, hogy az apád aligha folytatott viszonyt azzal az asszonnyal és a mérnök a világ fecsegése miatt kötött apádba és a szegény ezredesnek pletykák okozták a halálát...

— Tehát ezen a tisztáson verekedett? — kérdezte elfojtott, tompa hangon a főhadnagy. — Szegény apám,

— Irt, — felelte a tábornok. — Egyszerre kellett volna a pisztolyaikat használni és nem értem, hogy miért, apád a levegőbe lött, ellenben a mérnök jól célzott, mert az ezredes rögtön összerogyott. Ugy emlékszem az egészre, mintha tegnap történt volna. Az ilyen jeleneteket nem felejt el az ember soha. Mikor az apád elesett, a mérnök hozzá futott és a kezét nyújtotta neki. Az ezredes elfogadta a mérnök jobbát és keserű mosollyal mondta:

— Köszönöm! Ön nagy szíveséget tett nekem... — És viszsza hanyatlott a lovásza karjába, akik sírva, ölelve tartotta az ezredest, míg a doktor nézte. Én láttam az orvos arcáról, hogy vége van és kérdeztem tőle, hogy nem kíván-e valamit, de az ezredes szájából a vér kezdett jönni, mert a golyó a tüdejét is érthette és emlékszem, hogy szegény Csák — milyen különös — azt mondta, hebegve, töredezett hangon, amit te az előbb, ez volt az utolsó szava:

— Tűzbe... a levelek... — Mert egy ilyen őszi alkonyatkor volt a párba és a faleveleket így bearanyozta a napfény. Talán már nem is törődött a földi dolgokkal, de a halódó szeme rámeredt a fényes falevelekre és azt igyekezett mondani, hogy milyen szépek ezek az égnyi látó falevelek... És meghalt.

— Borzasztó ez, — mondta mélyen megilletődve a főhadnagy. — Meghalni így pletyká miatt! Amilyen jó szervezett ember volt, még most is élhetne.

— Egész bátran, — sóhajtott a tábornok és megindult a város felé. Csák pedig visszanezett a tisztásra és elhatározta, hogy ide

még sokszor ki fog jönni egyedül.

Aztán a tábornok sok aprócsapró mesét mondott Csáknak az apjáról, míg hazakísérte a főhadnagy és azt a tanácsot adta neki, hogy az asszonyokat jó kerülni, mert azok mindig veszedelmet hoznak az emberre. Ő egyet sem foglalkozott soha életében. Talán ez az oka, hogy ilyen nyugodtan megöregedett.

Csák köszönt Raabnak és azt gondolta, mikor az öreg bement a lakására, hogyha minden férfinak olyan elvei volnának, mint a tábornoknak, jól nézne ki a világ.

Mig hazaért, mindig az apja története járt az eszében és ott-hon hosszasan elnézte az ezredes szép, mosolygós, férfias arcát és azt gondolta, hogy ebbe a derék emberbe bizony szerelmeselek lehettek a szép asszonyok és alighanem csalódott a tábornok, mikor azt vélte, hogy azoknak a pletykáknak nincs semmi alapja.

Levelek érkeztek a címére, az egyik Ilonkától, aki tudatta Csákkal, hogy már Bécsben vannak és a jövő héten megoperálják az édesapját. A másik levelet a zeneműkiadó írta a főhadnagynak, aki valami szerződést kért Csáktól, amelyet a napokban meg kell ujtatniuk.

Csák másnap este nekigyürkőzött és az óriási, régi, remekbe faragott íróasztala temérdek fiókjait elkezdte kutatni a szerződés után, mert ezt okvetlenül elő kellett keríteni, de amelyet egyáltalán nem tudott, hogy merre is lehet ebben a tömkelegben.

Már több mint egy órája kutatott az írás után, izdadt, káromkodott, nekivetkezett és idegeskedett. Az íróasztal fiókjait a szoba közepére rakta, de a szerződés mégsem került elő.

Egy írás a kihuzott fiók üregébe, valami nyílásba szorult és amint Csák a papírt ki akarta húzni, úgy vette észre, hogy az üresség hátulja megmozgott. Egy tűzpiszkáló vasat dugott a deszka mellé és meglepetve tapasztalta, hogy a fiók üregében még egy másik kis, alig észrevehető, rejtett fiók van, amelyet ki lehet húzni és amelynek létezéséről ő egyáltalán nem birt tudomással. Nagy küszködéssel egy félóra múlva kivonszolta a kis tíz centi széles fadohózt, amelyben régi leveleket talált.

A levelek, — vagy hat darab, — gondosan át voltak kötve piros szalaggal és mivel az ezredes tehetette ide őket, ő pedig tizenkét éve meghalt, a jól elzárt fiókban is egy finom porréteg borította be és Csák szinte sajnálta megbolygatni e régi írásokat.

— Jobb lett volna, ha a szerződést lelem meg, mint ezeket. De ha már itt vannak, nézzük mi van bennük.

Kihuzta a szalagból a borítékba zárt leveleket, amelyeket szép, hosszú betűs, női írással mind Csák ezredesnek voltak címezve és a legfelsőt a borítékból kihuzva, olvasni kezdte. Ez igen rövid volt, csak ennyi:

„Kedves gróf Csák! Tisztelje meg az estélyemet a jelenlétével.

Bános, 1879. nov. 5. — Deérné.

— Ah, — mosolygott a főhadnagy, ezeket mind Deérné, az Ilonka mamája írta. Ez érdekes. Nézzük mi van a többiben. — Sorba felszede a leveleket és olvasta:

„Kedves Csák! (A gróf már itt elmaradt, — konstátálta a főhadnagy.)

Az Ön multkori beszéde engem egészen megzavart. Amit kíván, az lehetetlen. Igaz, hogy az én házasságom érdekháasság volt, ahogy ezt Ön is tudja. A férjem főleg azért vett el, mert

nagy hozományt kapott velem. Ő a koros emberek figyelmességével vesz engem körül, én pedig a házasságban szerelmet véltem találni, nem csupán gyöngéd bánásmódot. Mondhatom, a leánykori illúzióimból, amelyet a jóvendömről szöttem, keserve sen kiábrándultam. Önt, ismeretségünk első pillanatától, nagyon tiszteltem. Finom és okos férfinak tartom, akinek ösztön elpanaszolhatom a keserveimet, de éppen azért, ha Ön is becsül valamennyire, nem ragaszkodhatik a kívánságához.

Bános, 1879. dec 17. — Deérné.

— Hűm, — mormogott a főhadnagy — és felvette a harmadik levelet:

„Kedvesem!

Látom, hogy Ön makacs és nekem kell kapitulálnom. Holnap délután öt óraker elmegyek Graacékhoz. A mérnökné nekem igen bizalmas barátom, ne haragudjon, hogy neki elmondtam a mi történetünket. Ezt a szükség kívánta. Ön hozzánk nem jöhet olyan gyakran, ez a férjemnek is feltűnne. De Graacénál senileges területen vagyunk és itt is láthajuk legalább egymást és nem kell addig várunk, míg Ön a szokásos kéthetes vizitjeit megteheti nálunk. Jöjjön el tehát, ha akar, az a félóra, amit Önnel elesevegek, nekem egy hétre elég, hogy boldogan gondolhassak ez édes kis időre, — és Önre.

Bános, 1880. jan. 3. — D-né

A főhadnagy elkezdett gondolkodni. Valami világosodott az agyában és nagy érdeklődéssel fogott a negyedik levél olvasásához:

„Kedves Tibor!

Ha Te úgy szeretsz engem, mint én Téged, akkor nem haragszol a multkori viselkedésemért. Az mégsem lehet, barátom! Nagyon szeretlek, de én mégis csak a más felesége vagyok! Nem utazom abba a kis fűdőbe és Te se menj. Holnap délután öt óraker legyél Graacéknál, megmagyarázom, hogy miért kellett a multkori beleegyezésemet megmástatni.

Bános, 1880. máj. 25. —

Sokszor csúkol, — Irmád.

Csák mosolygott. Ezek az asszonyi levelek mind egyformák, akár 17, akár száz évvel ezelőtt írták is, akár ma írják. A stílus, a gondolkodás, a szerelmes meggyondolatlanság, minden olyan egyformára bennük! És azt is gondolta Csák mosolygva, hogy milyen érdekes volna, ha Deérné még most is élne, neki az anyósa lenne és mint anyós renitenskedne! Egy kis picike célzással, hogy meg lehetne szelidíteni... Egy anyós, aki fél a vejétől! Ő szinte unikum lenne a nők között, mert kordában tartaná az anyósát! — És olvasni kezdte az ötödik levelet:

„Kedves Tiborom!

Én rosszul vagyok három nap óta. Tudom, nyugtalanoktál, hogy nem voltam ígéretem dacára a mérnöknéknél. Graacné volt itt és elmondta, hogy a férje őt azzal gyanúsítja, hogy viszonya van Veled. De Graacné csak nevezi és azt mondja, hogy ha a végső szükség kívánja, csak akkor mondja meg férjének az igazat, aki gavalér ember és bizonyára nem fog elárulni bennünket, de azt is elmondta, hogy mennyire bántódalt, hogy nem találta náluk. Nagyon szeretlek, drágaságom! Oh Istenem, csak beteg ne lennék hosszasan! Legyél türelmes, három nap múlva eljöhetsz hozzánk, akkor lesz két hete, hogy viziteltél. Tudom is, hogy először, édes boldogságom és szeretve, türelmetlenül vár

Folytatjuk.

Ne Menjenek Pennsylvaniába ...

(H. M.) Az Amerikai Magyar Református Egyesület tagjai arra gondolnak, hogy az Egyesület különböző irodáinak a központjaitásával Washingtonba vagy Ligonierba helyeznék át a központot.

Tudvalevőleg a Református Egyesületnek Washington, D. C. állami charterja van, amit egyenesen a kongresszus adományozott az együletnek.

Idáig a charter megengedte, hogy a testület irodája az ország bármely államában vagy városában lehessen, most azonban azt követelik, hogy a legközelebbi konvenció után az egyület központi hivatalát Washingtonba helyezze.

Molnár István, a testület központi titkára nagyon józan és nagyon megszívlelendő indoklással szállítja le a washingtoni charter "előnyeit" azok értékeire és éppen olyan józan érvekkel magyarázza, hogy a Washingtonba való költözésnek nem lenne semmi értelme. Legfeljebb az, hogy sok felesleges kiadása lenne az együletnek.

Itt volt az ideje, hogy a Református Egyesület tagságának ezt mérvadó egyéniség megmondja, mert valóban sokan úgy hittek, hogy különös jelentősége vagy értéke van a District of Columbia charternek.

Érthető, sőt természetes, hogy Molnár István ehelyett Ligoniert ajánlja együleti központnak és talán nem lenne kedvesebb mozdulat Magyar-Amerikában, mint ha az Egyesület tényleg odaköltöznék.

A magyar kálvinisták közéletének minden morális gazdagsága Ligonier felé néz és ott van lerögzítve az a lelki közkinés, amiben osztozik velük minden más felekezeti jóakaratu magyar is, ebben az országban.

Mi lenne szebb, mi lenne kedvesebb előttünk, mintha az Egyesület központjának odahelyezésevel még nagyobb erőt, még nagyobb súlyt helyeznének Ligonierba azok, akik az ottani nagy-szerű intézményt megépítették Magyar-Amerika számára?

És én mégis kénytelen vagyok a Református Egyesület Vezetőtestületét és tagságát arra kérni, hogy ne evezzenek pennsylvániai vizekre.

A Református Egyesület első-sorban biztosító intézet és mint ilyenek, nem lenne valami rossz sorsa abban az államban.

Szomoruan érzik ezt azok a fraternal (testvéri) egyesületek, amelyek Pennsylvánia államban székelnek és amelyekre nyomasztó sulyal nehezedik a nagy biztosító társaságok befolyása a törvényhozás házában.

Minden eszközt felhasználnak

Picketelt plébános...

Sokat írtak az újságok a mult hetekben egy wisconsinai plébánosról, akit a püspökség elhelyezett, de akitől az egyházközse-gének a tagjai nem akartak elválni.

Tömegpicketelést rendeztek a plébánia körül, amire nem volt még példa az országban.

Míthogy a nép többségét nem lehet bolondá tenni, egész biztos, hogy a plébános a ragaszkodásra rászolgált.

De biztos az is, hogy egyházának fizető tagjait, akik végül is kenyeret adnak a plébánosnak, "retkeslábu parasztnak" nem nevezte EZ a plébános.

Milyen kár, hogy a páp pályára nemcsak azok mennek, akik hivatást éreznek magukban, hanem olyanok is, akik azon a pályán vélik elérni a "filoktériumokat" a leggyorsabban.

Jó lenne, ha ennek a nagy-szerű papnak a működését tanulmányoznák az ország összes papjai, akik közül bizony sokan állandó hadilábon állnak az egyházaikkal, vagy azok egy csoportjával, vagy legalább egynéhány hívőkkel.

Pennsylvániában, hogy a fraternal egyesületek működési szabadságát korlátozzák és elzárják azokat a leghasznosabb kötvények irásától.

Endowment (életben lejáró) kötvényeket csak idősebb tagoknak, kerülő utakon irhatnak, term-biztosítást csak nagy megszorításokkal lehet nekik csinálni és az állami biztosítási osztály határozottan barátságtalanul értékeli a vagyonukat, ha arra meg van a legkisebb alkalma.

És akik az együleti életet figyelemmel kísérték, azok látják, hogy Pennsylvánia állam reakciós törvényhozása nemhogy évről-évre liberálisabb lenne ezekben a dolgokban, de inkább egyre több korlátot raknak a fraternal intézményekre.

Nem azért, hogy a biztosított tagság érdekeit megvédjék, — ami ellen mi kifogást soha nem emelnénk, — hanem azért, mert a nagy biztosítási társulatok befolyása egyre erősebb Harrisburgban.

Sokkal liberálisabb például Ohio és abban az államban a testvéri intézmények majdnem a biztosító társaságokkal egyenlő mozgási szabadságot élveznek.

Míthogy Molnár István szerint Ohio államban van a Refor-

mátus Egyesület tagságának a negyven százaléka, érdemes lenne azzal a gondolattal foglalkozni, hogy talán Ohioban célszerűbb lenne a chartert kivenni.

E sorok írója teljes mértékben megérti és átérzi, hogy mit jelentene Ligoniernek, az ottani intézményeknek és a kálvinista magyaroknak, ha az Egyesület központja ott lenne és kedvezőbb gondolatot ebben a tekintetben mi sem tudnánk találni, hogy azt a komoly jóakat De a praktikuság, az Egyesület-irattá.

SZEMÉLYESEN VEZETETT

KARÁCSONYI TÁRSASUTAZÁSOK MAGYARORSZÁGBA

Indulás New Yorkból a népszerű express hajókon

FONTOS!

NEW YORK

DECEMBER 13.

Kitűnő vasúti összeköttetés Hamburgól

MÉLYEN LESZÁLLITOTT TÉRTI
HAJÓJEGY ÁRAK

BREMEN

DECEMBER 16.

A bremerhaveni kikötőből, a Bremen hajó mellől induló express vonat kényelmes utazást biztosít Budapestig.

Felvilágosítást nyújt a helyi ügynök

HAMBURG-AMERICAN LINE
NORTH GERMAN LLOYD

1215 WASHINGTON BLVD., DETROIT, MICH.

A REMÉNYSÉG KÖNYVE

LESZ LAPUNK JÖVŐ ÉVI NAGY NAPTÁRA, AMIN AMERIKA ÉS MAGYARORSZÁG LEGJOBB IRÓI MÁR DOLGOZNAK

Nem elfelejtett írók kiollózott öreg írásai, hanem

MAGYAR ÉS AMERIKAI MAGYAR IRÁSOK SOROZATA
tölti meg a kétszáz oldalnál nagyobb könyvet, amely külömb lesz minden más eddig megjelent amerikai magyar naptárnál.

SZENTIMREI MÁRTHA
BARTA ANDOR
FÁY-FISHER ANDOR
HOSKO ISTVÁN
SZABÓ LÁSZLÓ
KEMÉNY GYÖRGY
PÓLYA LÁSZLÓ
SZARVAS PÁL
POLGÁR SÁNDOR

RUBIO
PÁLOS ERNŐ
GONDOS SÁNDOR
MELICHER ENDRE
NEMÉNYI ERNŐ
KELEMEN JÁNOS
DR. GÁLDONYI MIKLÓS
OROSZ ANTAL
HIMLER MÁRTON

DR. GERENDAY LÁSZLÓ

és rajtuk kívül még egy tucatnyi hazai és amerikai magyar író dolgozik rajta, hogy olyan értékes naptárt adjanak lapunk olvasóinak, ami egyaránt értékes emlék és kedves olvasmány lesz otthonukban.

Szentimrei amerikai-magyar regényei, Szabó László remek versei, Dr. Gerenday László realiztikus életképei, Barta Andor életerős írása, Kemény, Pólya és Szarvas költészete, Hosko szatirái, Gondos Sándor meséi élénk változatot hoznak Neményi nagyszerű gazdasági szakírása, Orosz amerikai-magyar meglátásai, Kelemen életképei és Melicher történelmi kutatásai mellé. Gáldonyi Miklóst a bölcsész-orvost szeretettel olvassa és hallgatja e lap intelligens olvasó közönsége, mely Rubio és Pálos szépírásait is örömmel veszi. A

REMÉNYSÉG KÖNYVÉBEN

meg lesz írva nagyjából a Roosevelt kormány jövő évi programja, amelyben gondoskodni fognak a munkátlanokról, a szegényekről, az öregekről és amely biztonságot hoz az öregkortól rettegő munkásnak.

ÉVEZREDEK ÁTKOZOTT FÉLELMÉT TÁVOLITJA EL

Roosevelt nagyszabású szociális javaslatával, amit januárban fognak benyújtani a congressusbaan, de amelynek ismertetése már benne lesz a

REMÉNYSÉG KÖNYVÉBEN

A közismert "Heti Szemle" írója adta ki és írta meg tavaly az "Új Deal Könyvét", amelyben a NRA és a Roosevelt kormány többi első alkotásai voltak ismertetve és magyar nyelven hasonló alapossággal, egyszerűséggel és érthetőséggel az új dealról még nem írtak. Ugyancsak a "Heti Szemle" krónikása írja meg azt a nagy szociális programot, amely a jövő évben reménységet és biztonságot hoz minden nyomorgó, rettegő, legázolt és megfáradt szegény embernek. Közismert tény, hogy Magyar-Amerika írói és újságírói közül a "Heti Szemle" írója áll a legszorosabb érintkezésben Washingtonnal és biztos lehet benne mindenki, hogy a "Reménység Könyvébe" irt információk tényeken fognak alapulni.

Nem kérünk most pénzt, nem kérünk most előjegyzést, mert mindenki megkapja idejében

A REMÉNYSÉG KÖNYVÉT

LAPUNK JÖVŐ ÉVI NAGY NAPTÁRÁT

amely valóban új reménységeket hirdet, új bizonyosságokat ígér a csüggedt embereknek.

MAGYAR Bányászlap

(HUNGARIAN MINERS' JOURNAL)

Published by Associated Hungarian Weeklies of America
8802 WEST JEFFERSON AVE DETROIT, MICHIGAN
TELEPHONE: VINEWOOD 1-3222

Az egyedüli magyar bányászlap az Egyesült Államokban
The only Hungarian Miners' Journal in the United States

Subscription Rates: In the United States \$3.00 — In Europe \$4.50
Előfizetési ár: Az Egyesült Államokban \$3.00 — Európában \$4.00
Egyes szám ára 6c. Single Copy 6c.

Megjelenik minden csütörtökön Published every Thursday

ANDREW FAY FISHER, Editor

A Magyar Bányászlapot bányászok írják bányászokról bányászoknak
The Hungarian Miners' Journal is written for Miners of Miners by Miners

21

Entered as Second Class Matter at the Post Office at Detroit, Michigan
Under the Act of March 3, 1879.

HOL VOLT AL SMITH LIGÁJA?

A Liberty League-nek nevezett tőkés-banda azt állítja, hogy a polgárság alkotmányos jogait kívánja megvédelmezni ebben az országban.

Hát azokat a bizonyos alkotmányos jogokat bizony elég alaposan pófofcsapták a múlt héten.

Ugy pófofcsapták, hogy véres tőle a képe az egész nemzetnek, úgy pófofcsapták, hogy meg letünk az egész világ szeme előtt nyilvánosan gyalázva.

Egy négyet megléncseltek a múlt héten.

Nem újság és ilyesmit az újságok nem is nagyon szoktak megírni.

Van ugyan valami tizennegyedik módosítás a híres alaptörvényen, amely embernek deklarálja azt is, akinek a bőre fekete színű, de ezt nem veszik komolyan egyetlen déli államban sem.

Ha "csak" léncselés lett volna, talán mi sem innánk róla az újságban.

A tisztelt léncselő uraságok azonban gondoskodtak róla, hogy ne közönséges eset legyen a dologból.

Előre hirdették és az ország összes lapjai előre tudatták, hogy egy bizonyos négyet meg fognak gyilkolni.

A gyilkosság helyét és idejét is előre tudatták a világgal.

Ha alaposan utána járnánk, talán meg tudnánk, hogy még beletépték jegyeket is árusítottak vagy osztogattak a dologhoz.

És miközben az újságok nemcsak tudtak, de írtak is a dologról, sem a megyei, sem az állami hatóságok nem csináltak semmit, hogy megakadályozzák a beestelen vérengzést.

Alabama és Florida kormányzóinak csak a kis ujjukat kellett volna felemelni, hogy a milícia is megjelenjen a nagyszerű előadás előre hirdetett színelőadás és bele avatkozzék a dologba.

A kormányzó urak azonban ezt a szíveséget nem akarták megtenni a beavatkozásért könyörgő négyeknek és a törvényeknek.

Az előadás megtörtént, a négyt annak rendje és módja szerint hihetetlen bestialitással megléncelték és az ügy el van intézve.

Ha a Liberty League nevű hazugság legalább igazán el akarunk lenni hitet, hogy az alkotmány védelmére fáj a vértől csepegő DuPont kacsóknak, akkor talánának rá mód, hogy szót emeljenek ebben a dologban.

Az Egyesült Államok kormányza nem avatkozhat az ügybe, mert az államok federációjában minden állam független.

De az alkotmány tizenharmadik és minden egyes pontját megsértették ebben a bestialis esetben és a Liberty League-nek nagyszerű alkalmat lenne, hogy szót emeljen a színes polgárok alkotmányos jogaiért, amit a délen komolyan soha nem vettek.

Hol van hát a Liberty League, hol van Al Smith, az áruló és hol vannak a többiek, akiknek közük lenne ilyen dologhoz.

A megölt néger meggyilkolása és annak előre való hirdetése olyan szégyene az országnak, hogy az talán még feltűnjön az a gyalázatot is, amit a wiggins, a morgánok meg a többi ragadozók aljassága és a polgárság buta türelme hozott a fejükre.

JÓ LESZ

A KOMMUNISTÁKNAK FIGYELNI

Oroszországban három embert kivégeztek, mert a fennálló társadalmi rend ellen izgattak.

Az orosz kormány tudniillik azon az állásponton van, hogy még mindig forradalmi állapotok vannak a Sovjet területén és akik a jelenlegi rendszer alatt izgatnak, azok ellenforradalmárok, akikkel ilyen szigorúsággal bánhatnak.

Senki nem kívánja, hogy ezt a rendszert léptessék nálunk is életbe és e sorok írója lenne talán az első, aki ilyen eljárás ellen az agitáció minden eszközét használná.

De azért jó lenne talán az igen tisztelt kommunista "elv-társaknak" kissé elgondolkozni, mikor az orosz "munkáshaza" ügyeiről ilyen híreket olvasnak és mikor a demokrácia terheit olyan súlyosan lebírálják és lenézik.

Ebben az országban és a mi demokratikus rendszerünkben meg van rá mindenkinél az alkalmat, hogy BÉKÉS uton reformokat kívánjon és a kommunistáknak itt nincs szükségük arra, hogy felélessék a világot.

Egyszerűen az érveikkel és a VISELKEDÉSÜKKEL be kell bizonyítaniuk a polgárság többségének, hogy kívánatosabb az, amit ők kívánnak a demokrácia helyébe és akkor beszavazhatják a kommunista kormányt az országnak.

Ha azonban a radikális urak és hölgyek törvénytelen, erőszakos eszközöket ajánlanak és használják, akkor előbb-utóbb úgy fognak ellenük védekezni azok, akik a kommunizmusban nem hisznek, ahogy azt — Oroszországtól tanulják.

HÓNAPOKIG TARTÓ APATHIA

után végre a múlt héten a választásokra összpontosult a polgárság figyelmé s az utolsó tíz nap kárpótolta a politikusokat azért a bántó nemtörődömségért, amivel a kampány első heteiben a polgárság hátat fordított a politikai arénának.

Lekerültek még a gangsterrek, a football hősök, a Vanderbiltnek is az újságok első oldalairól és nem esett szó másról, minthogy milyen nagy vereséggel kerül ki az ellenzék a keddi választásokból.

Mikor e sorokat írom — kedden reggel — a választások első hírei sem érkeztek be, de kétségtelen, hogy Roosevelt most aratja a legjelentősebb győzelmét.

A polgárháború óta mindig az történt az elnökválasztást követő választáson, hogy az elnök pártja a congressus mindkét házában lényegesen megcsökkent s ez lesz az első eset, hogy az nem fog megtörténni. A geréntushan egy néhány helyet nyer a kormánypárt, az alsóházban pedig olyan lényegtelen lesz a vesztesége, amire példa még nem volt az országban.

Mire e sorok az olvasóhoz jutnak, a választások eredményeit tudják már s így a jóslatok és az egyes front-részek jelentései feleslegessé válnak ebben a rovatban.

AKÁRHOGY DÖNTENEK IS

a szavazók egy-egy államában és egy-egy jelöltet illetően, nem szabad figyelmen kívül hagynunk, hogy nagy általánosságban EGY kérdésszel szavaztak.

Hogy megállítsák-e az elnököt balra vezető útjában, vagy adják-e meg neki a további lehetőséget az új dealt.

A polgárság nem csak arra szavaz, hogy Roosevelt vezetése alatt továbbra is balfelé akar a választók nagy többsége haladni, hanem egyenesen radikális képviselőket küld Washingtonba, a kik Roosevelt meg erősebben balra akarják kényszeríteni a jövőben.

Az sem fontos, hogy megválasztották-e, vagy megválasztották-e ma Californiában Sinclairt és Minnesotában Olson kormányzót; az a fontos, hogy ilyen határozottan szociális programra ma milliók szavaznak.

Mert bár a szocialista "label" nincs e két jelölten, mindenki nagyon jól tudja, hogy voltaképpen az a programjuk, sőt Olson egyenesen be is jelentette, hogy ő az ipart nem profitra, hanem szolgálatra szeretné dolgoztatni.

MINDEN ESETRE SÜLYOS

figyelmeztetés a választás az uralkodó osztálynak és a tőkésnek, hogy az elnök mérsékelte új dealje nem állította meg az ébredést és az elégedetlenséget s hogy a nálánál sokkal radikálisabb emberek több millió követőre találtak.

Ha a történelem nem tanítana bennünket arra, hogy az uralkodó osztályok mindig vakok voltak és mindig megvárták, míg a fejüket levágják, akkor azt remélnénk ebből a választásból, hogy észreter a nagytőke és tényleg co-operálni fog az elnökkel.

Tökéletesen mindegy a népszempontjából, hogy a sinclairnek demokráta elnevezés alatt keresik a hatalmat, az általános elégedetlenség és a szűnni nem akaró tömegnyomor a szabadulást, úgy látszik, elhozza.

A republikánus párt első sorban és főképpen az uralomra törekszik, jól kell hát tennünk és fel szabad tennünk, hogy két év múlva meglepően liberális programot fognak még ők is kínálni az országnak.

Ahogy a Sinclair jelöltsége rákényszerítette Californiá reakciós republikánus kormányzó jelöltjét, hogy ő még Sinclairnél is radikálisabb ígéretekkel adjon a szavazóknak.

A VÁLASZTÁSI LÁRMÁK

előtérrel végre alkalmat lesz a kormányának, hogy a konstruktív munkát újra megkezdje, amit elhanyagoltak az utolsó hetekben.

Roosevelt biztos akart lenni a dolgában mielőtt újabb nagy vonású intézkedésekkel "shokkolta" az országot s az utolsó két hónapban a kormány jóformán meglapult, ahogy azzal a republikánus lapok vádolták.

Minthogy ez a rovat nagyjából támogatja az új dealt és a Roosevelt programot, mielőtt tovább mennék szükségesnek tartom megjegyezni, hogy a kormány a választási küzdelmek alatt kiérdemelte a legsúlyosabb kritikát s hogy sok liberális követője némi csalódást érzett az elnökben.

A politikai siker kedvéért szájkosart rakott Washingtonban mindenki magára, az egyes kormányhivatalok olyan óvatosan működtek, hogy majdnem teljesen télenek voltak és a demokráta jelöltek meg nem engedték támogatásban is részesítette itt-ott Washington.

A demokráta jelöltek, nyilván Washington jóváhagyásával, eget földet ígérték az ország minden részének és egyenesen megígérték a szavazókkal, hogy ha jól viselik magukat, (vagyis demokráta jelölte szavaznak) akkor szövetségi pénz jön valamilyen formában annak az államnak.

MIKOR AZONBAN CSALÓDOTTAN

ismeri be ez a rovat, hogy a kormány egyes tagjai a Roosevelt féle standardról a választások alatt súlyosan leszálkáltak, egyszerűen meg kell állapítanunk, hogy a republikánusok a harcmodorban még önmagukon, a saját hírhedt rekordjukon is túltettek.

A kampány nem értelmes kritikája volt a kormány működésének és a kormányának, hanem egy olyan elvetemült hazugságkampány, amelytől a háború óta nem láttunk.

Csak a Northcliff féle angol hazugság-gyár mutatott arra példát, amit most tapasztaltunk republikánus oldalról és ha nekünk szabad a kormány taktikáját kritizálnunk, nem szabad azt teníteni a republikánus ellenzéknek, amely minden olesó és tisztesség telen eszközben túltett alaposan a kormányon.

Meg kell állapítanunk azt is, hogy a "minor" pártok és jelöltek, a szocialisták, kommunisták, stb. éppen olyan ostoba taktikát követtek, mint az előző években s amíg Sinclair és Olson képesek voltak a szavazókhoz elérni, addig a Marx féle doktrínához és dogmához ragaszkodó radikálisok nem töltötték be azt a hivatást, amit tőlük joggal elvártak, nem adtak érthető és konstruktív kritikát ők sem az országnak.

MINTHOGY MA MÁR

nem tesz szájkosarat a kormányra a választás, remélhető, hogy végre több fronton fontos intézkedések történnek a közeli hetekben.

Első sorban és főképpen ki kell végre jelentenie a kormánynak, hogy milyen formában kívánják a télen át a segélymunkát folytatni, mert természetes, hogy arra fokozott mértékben szükség lesz.

A legsúlyosabbal mindenkit ideig is elláttak, de ha a kormány egyszerűen készpénz-segélyt akar adni (az államokkal, megyékkel és városokkal együtt)

akkor azt a mincstelenek lehetőleg azonnal tudni kívánják.

Akármi formában, de biztontságot akarnak, hogy ezen a télen is lesz legalább egy betevő falatjuk és meleg ruhájuk.

Minthogy a congressus két hónap múlva együtt lesz s "mint-hogy akkorra az elnök a munkabiztosítási és aggkori nyugdíj-javaslatokat határozottan ígérte, itt lesz az ideje, hogy azokat ismertessék meg az országgal.

A nagytőke minden elképzelhető ellenvetéssel előáll és a tárgyalások hónapokig el fognak húzódni. Végül azonban a congressus a közvélemény nyomása alatt fog intézkedni, ideje hát, hogy a készülő javaslatról a közvélemény ismertetést kapjon a közeli hetekben.

AZ NRA FELŐL IS CSAK

azt tudjuk, hogy az újra lett szervezve és módosítva lett a programja, de most már ideje, hogy részleteket is adjanak a dologból.

Ha a választások miatt nem akartak egyenesen beszélni, most már az akadály el van hárítva a kormány útjából és itt a legfőbb ideje, hogy bizonyos vitás pontok végleg tisztázódjanak, mert különben nem lehet békés munka a gazdasági életben.

Tudni akarják a munkások első sorban azt, hogy a hetedik paragrafus mit jelent a törvényben, hogy a kompánia juniknak milyen szerepet és szabadságot szánt a kormányunk és hogy a többség jogát mennyire fogják elismerni az iparban.

A hetedik paragrafus dolgát a Weir féle hírhedt kéz döntése el fogja intézni, ezt a tárgyalást azonban ideig csiga lassúsággal vezették.

Ha a National Steel Corporation ügyében a bíróság végül dönteni fog, akkor nemcsak a hetedik paragrafus, de a kompánia junik ügye is el lesz intézve.

November 15-én Chicagóban fogja a labor board eldönteni, hogy a nehéz iparban a munkások többsége képviseli-e az összes munkásokat a kollektív tárgyalásokon, miután a híres Houde döntés ellen fellebbezett a nagytőke.

AZT IS ÉRDEKLŐDÉSSEL

várják úgy a tőkésék, mint a munkások, hogy az elnök milyen utakon és módokon fogja azt az ipari békét keresni, amiről említést tett az utolsó rádió beszédében, mikor arra kért mindenkit, hogy egy meghatározott ideig a sztrájk és munkás-kizárás lehetőségét kerüljék.

Ez az ötlet rokonszenves mindenki előtt, de mindkét fél arra kíváncsi, hogy ennek a béketeremtésnek az árát melyik félnek kellene megadni.

Szükséges lenne ezeken kívül, hogy az elnök most már mondjon valamit a pénzügyi programja felől is, hogy a találgatások véget érjenek az országban.

Nagyon természetes, hogy a congressus programjában lesznek olyan dolgok is, amire az elnök nem gondol, vagy amire nézve töle kijelentést nem várnak, mint például a harminc órás munkahét, a bónus, stb., de azt hiszi ma mindenki, hogy az elnök még mindig feltétlen többséggel fog rendelkezni a két házban, hogy az ő programja alapján bátran dolgozhat és tervezhet mindenki.

LEGINKÁBB A VÁLASZTÁSOK

hátráltatták az üzlet gyorsabb javulását ideig s minden esetre az volt az oka, hogy a gazdasági viszonyok nagyon lassu iramban javultak.

A nagytőke nyíltan és szemérmetlenül hátráltatta a javulást, abban a reményben, hogy a né-

pet esetleg el fogja rémíteni az elnöktől.

A kormány viszont nem akart kikezdeni a konzervatív elemekkel és azért nem használt erősebb eszközöket a tőkével szemben, amit most már — szükség esetén — elővesz.

Valószínű azonban, hogy erre nem lesz szükség, hogy a nagytőke a munkát megkezdje, mert mint többször jeleztem, a radikális congressus ellen az elnöktől várhatja csak a védelmet és ha azt meg akarja kapni, akkor a pénzeszsákot sztrájkjának véget kell érni hamarosan az országban.

A múlt héten a javulás nem volt nagy, sőt bizonyos pontokon visszaesést lehetett tapasztalni, leginkább a meleg időjárás miatt.

A NFHEZ IPARBAN VALAMIVEL

többet dolgoztak, de a könnyű iparban javulás nem volt az utolsó tíz napban és a vasutak forgalma csökkent az utolsó nyolc napon. A csökkenést leginkább a lecsökkent szénzállítás okozta, mert a lakosság a többszörös figyelmeztetés dacára nem vesz szénét, amíg nem fagy az országban.

Ismeretes, hogy a lakások és a szényardok üresek és mindenki attól fél, hogy egy tíz-tizenöt napos hideg szénhiányt csinálna, de a figyelmeztetés nem használt.

A munkátlanság csökken valamennyi kevéssel, mert bizonyos szezon munkák most veszik kezdetüket és a következő két hónap alatt hat-nyolcszáz ezer embert fognak az üzletek és a karácsonyi szezon gyáripára felvenni.

Az autógyárak is ebben a hónapban kezdenek erősebben dolgozni s míg Fordnál a jövő héten, a General Motorsnál az azt követő héten fognak sok munkást behívni.

Az árak nem változtak lényegesen a múlt héten és egy pár élelmiszert kivéve, inkább eső, mint emelkedő tendenciát mutatnak.

tattak. Kivéve a tire-árak, amiket husz százalékkal felváltak.

AZ AUTOMOBIL IPARNAK KÉT

"szenzációja" volt a múlt héten, bár a lapokban felfújt hírek nem leptek meg egyetlen komoly embert sem az országban.

Az elnök az autó-codeot meghosszabbította további néhány hónappal, anélkül, hogy tekintetbe vette volna az American Labor Federation több kérését.

Nem szállították le a munkahetet és nem törlték ki a code-ból a hírhedt "merit" szót sem, amely megengedi a gyárosoknak, hogy a munkásokat "érdemük szerint" bocsássák el, vagy vegyék fel a munkába, amikor és ahogy akarják.

Meg kell állapítanunk, hogy az American Federation of Labor urai nem nagyon erőltették meg magukat ebben a dologban és hogy nem is sok joggal szóltak az ügyször, mert ideig elmulasztották az autó-munkások nagytöbbségét szervezni.

Az elnök a proklamációjában utalt arra, hogy az autó-munkások csak hónapokat, még pedig igen kevés hónapokat dolgoznak évente és azt követelte, hogy a gyárosok gondoskodjanak az üzem kiegyenlítéséről, amely munkát adna állandóan egy bizonyos számú munkásnak.

A MÁSIK SZENZÁCIÓ A FORD

könnyelmű és ostoba kijelentés (Folytatás az 5-ik oldalon.)

DR. SIMON

MAGYAR ORVOS. SEBÉSZ

BELGYÓGYÁSZ ÉS SPECIALISTA
NOI ÉS NEMEI BETEGSÉGEKBE

Irodáját a Mercy Hospitalba helyezte át és rendel naponta — vasárnap is.

Cím: DR. SIMON,
Mercy Hospital Logan, W. Va.
Szezsben az állomással van az iroda. Telefon 348 éjjel és nappal

UJDONSÁG

HAZAI KÉZI MUNKA ÜZLET :: GYÖNYÖRŰ HAZAI MINTÁK	
Nagy asztalterítő, 54x54 inch, fehér Indian Head linen	\$1.50
Kis asztalterítő, 36x36 inch, fehér Indian Head linen	50c
Keszmi futók, 18x50 inch, fehér Indian Head linen	25c
Cushionok, 18x21 inch, fehér Indian Head linen	20c
Kéfe és fésű tartó, rendes nagyság, fehér Indian Head linen	20c
Amerikai Párnahajak, 44x36 inch, fehér Indian Head linen, párja	90c
Hazai párnahajak, 36x36 inch, fehér Indian Head linen, párja	\$1.25
Asztal terítő, 36x36, sárga vászon	60c
Keszmi futók, 18x50 inch, sárga vászon	40c
Faldíszek, fehér vászonból, bármilyen mintával	40c
D. M. C. cernák minden színben kaphatók	

Megrendelés csakis money order, vagy készpénz ellenében
Erre a címre: ANTON NEMETH Box 63. Martinsferry, O.

AMERIKAI KÉSPÉNZDOLLÁROK

KIFIZETÉSE AZ OHÁZÁBAN JÓTÁLLÁSSAL

PÉNZKÜLDEMÉNYEIT PONTOSAN ÉS GYORSAN

ELINTÉZZÜK POSTÁN VAGY SÜRGŐNYILEG

TÖBB MINT 30 ÉVE SZOLGÁLKJUK A MAGYARSÁGOT

THE HARBOR STATE BANK

ALAPITOTTA KISS EMIL

FOURTH AVENUE—9th STREET

NEW YORK

THE KANAWHA VALLEY BANK

CHARLESTON, W. VA.

ALAPITVA 1867-BEN

A FEDERAL RESERVE SYSTEM TAGJA

Ez a hatalmas pénzügyi intézet 67 év óta szolgálja becsülettel ügyfelei érdekeit

Érezze magát biztonságban s helyezze el megtakarított pénzét az állam legerősebb bankjainak egyikében. E bankban elhelyezett betéteket a Szövetségi Kormány garántálja. :: Külföldi osztálya teljes felelősséggel áll a pénzeket a világ bármely részébe, akár dollárban, akár pedig más pénznemben.

HAJÓJEGYEK MINDEN VONALRA, HAZAI PERES ÉS PERENKIVÜLI ÜGYEK SZAKSZERŰ INTÉZÉSE. ÁLLAMI KOMPENZÁCIÓS ÜGYEK-BEN SZEMÉLYESEN KÖZBENJÁR

CSANÁDY PÉTER

Külföldi Osztályvezető.

HETISZEMLE

(Folytatás a 4-ik oldalról.)

tése volt, aminek bedűlt az egész országban, bár a dearborni aranyörök a polgárságot már egy párszor a jóslataival becsapta.

A Ford gyár nyilatkozatot adott ki, hogy a depressiónak vége van és a jövő évben egy millió kocsi fogna csúszni.

Első sorban le kell szögezni, hogy ha a depressiónak vége lenne, akkor Ford egy milliónál jóval több kocsit tudna csinálni.

Azután le kell szögezni, hogy a Ford-gyár annyi kocsit fog csinálni, amennyit a piac hajlandó felvenni és ha például hét százezer kocsi kapna rendeltést, akkor hétszázezeret sem fogna csinálni. Viszont ha a kereslet többet kíván egy millió Ford gépnél, akkor többet is fogna gyártani.

Ez a kijelentés szerzett legalább egy millió dollár ára potya hirdetést a Ford gyárnak, de egy csomó ember fogja az árát meginni.

Még a headlajnok meg sem jelentek a lapokban, máris jöttek az emberek Detroit felé, ahol közel hatvanezer család nyomorog a welfare és így a lakosság szá-

mát feleslegesen fokozzák. Mikor Fordnál nincs munka, az embereit könyörtelenül kivágja és Detroit adófizetőinek kell azokat kenyérrel ellátni.

TAGADHATATLAN, HOGY FORDÉK

Joggal számíthatnak valamivel jobb évre, nemcsak azért mert az általános viszonyok lassan mégis csak javulnak, hanem különösen azért, mert négy év óta talán először, a farmer is gondolhat rá, hogy egy fél tonnás truckot, vagy egy Ford kocsit vegyen magának.

A bónus, ami ellen Ford ugyan-e kijelentésében hálátlanul kikelt, nagy checkeket juttatott itt-ott a farmernek, s ez teszi lehetővé, hogy sok közülük kocsivételre gondoljon.

Ez azonban a felelőtlen kijelentést indokolta nem tette és Fordék újra megmutatták, hogy úgy Detroitra, mint általában a társadalom biztonságára súlyos veszedelem képeznek.

A munka frontján nagyobb események nem voltak, részben azért, mert az NRA masinériája a választások előtt, nem akart működni, részben mert az összes léber-fékek is kortekedéssel töltötték az idejüket s részben azért, mert a munkások maguk is várták a választások elütését.

AZ A & P ÜZLETEK CLEVELANDI

kirobbanása le lett szerelve és a hatalmas lánczúlet nem fog kivonulni abból a városból amit a független kiskereskedők bizonyára nagyon ószintén sajnálnak.

A Labor Board béke-ajánlatát elfogadták mindkét fél részéről, és így az A & P üzletek, zárt shopok nem lesznek, de abban a szervezkedés — állítólag — nem fogják többé gátolni.

Ha hinni lehet a tőkének és ezt az ígéretet, illetve szerződést betartják, akkor az alkalmazottak a céljukat egy fél év alatt mégis elérik.

Nagy kár, hogy a Labor Board közbejött ebben a vitában, mert jó lett volna az A & P. "bluffját call-olni", miután bizonyos, hogy nem vonultak volna ki Clevelandből. (Valamikor Ford azazat fenyegetőzött, hogy a gyárait bezárja, ha a prohibíció el fogják törölni, de eddig nem tett egy lépést sem ebben az irányban.)

A lánczúlet fenyegetése terror-számba ment és arra az alkalmazottaknak azzal kellett volna felelni, hogy ők az összes bezárt üzleteket, mint co-operative céget megnyitják. Akkor majd elment volna a nagytőkének ezentul a kedve a terrorisztikus fenyegetésektől örökre.

ÉRDEKES, DE NEM

jelentékeny sztrájk volt a múlt héten New Yorkban, ahol a fel-

hőkarcolók elevator-munkásai sztrájkoltak.

S minthogy a lakók, az irodai és műhelybeli alkalmazottak gyalog a harmincadik, meg negyvenedik emeletre nem fognak feljárni, a munkaadók a derekukat csakhamar beadták.

Kellemetlen sztrájkok és zavarások vannak napirenden Kelet Pennsylvániában a keményszén vidéken, amelyek voltaképpen nem a munkaadók ellen indulnak, hanem a bányászok testvérharcát jelentik.

Körülbelül egy éve harmincezer keményszén bányász kiszakadt a nagy és erős, de elég korrupt United Mine Workersből és független szervezetet csináltak maguknak.

Mint ahogy azonban a munkások többsége megmaradt a nagy szervezetben s minthogy az új szervezet már a csirájában korrupt volt, a széniparban mindenki úgy érzi, hogy az új alakulatra nincs szükség, annak a "vezérei" viszont nem akarnak újra szemet leadolni a bányákban s azért rendezik a sztrájkokat és zavarásokat, hogy a saját személyes racketjaikat megtartsák.

A VALASZTÁSOK UTÁN

remélhető nyugalmasabb hónapokban jó lesz a kormánynak szétlenni, hogy a polgárság alkotmányos jogait mindenfelé megvédi.

Az egyes államokban s az egyes vidékeken a tömeghisztéria egyenesen ellőki az utjából az alkotmányt, s azokon a helyeken senki nincs biztonságban, aki nem tart a tömeggel.

Arizonában a japán és philippino farmerek ellen a legbrutálisabb támadásokat állandóan folytatják és bár az állam kormányzója a támadásokat a kommunistákra akarja kenni, nyilvánvaló, hogy fascista farmerek csináltak "vigilant" bandákat, californiai mintára.

Mint ahogy ezuttal szerencsére külföldi polgárok életéről is szó van, az igazságügyminisztérium állítólag készen áll rá, hogy beavatkozzék a dologba.

A "vörösek" elleni vérvadás alapján a polgárság alkotmányos jogai jóformán megszűntek egy néhány államban és ha a szövetség nem néz az üldözések után, ez a hisztéria elharapózik az egész országban.

A "vörösek" elleni hajszá folyik, vagy husz államban, de a bűnözésben California és Georgia hatóságai vezetnek. Természetesen, hogy mindenki "vörös", aki utjába áll, vagy szálkát képez a tőke szemében.

A floridai előre hirdetett brutális linchelés arra kötelezi a congressust, hogy hozzon végre szövetségi törvényt ez ellen a szegényteljes tömeggyilkossággal szemben, hogy meg az a "white trash", amely a déli államokban gyalázatot hoz az egész országra.

AZ ALVILÁG APRÓ SAKÁLJAI

a mesterségüket természetesen egész vígan folytatják, bár sok gangster el volt az utolsó tíz napban politikai téren foglalva.

Nemcsak a nagy városok politikai masinériái vették a szolgálataikat — szokás szerint — igénybe, hanem állítólag Californiában vitetett vagy negyyszáz New Yorkból és Chicagoból a republikánus párt, és a nagytőke, hogy Sinclair ellen ezzel a nemes hadsereggel vegyék fel a küzdelmet.

De az alvilág disznának és virágának, Mr. Insullnak, kevés helyet szántak az újságok, pedig a chicagói tárgyalás tanúságát rejt magában.

Ez az öreg crook olyan szemtelenül viselkedik a vádlottak padján, mintha nem is ő lett volna közel két évig szökésben, mintha nem követett volna el mindent, hogy vissza ne hozzák az országba.

Közben azonban — mert kénytelen — elmondja, hogy éveken át évi ÖTSZÁZEZER dollár fizetést húzott azokból a vállalatokból, amelyek kétezer millió dollárt loptak ki a közönség zsebéből és ha a csalást néha egész világosan rábizonyítják, akkor cinikusan jelenti ki, hogy "harminc millióval úgy látszik TÉVEDTEM".

RÉMREGÉNYT LEHETNE

és kellene írni Insull működéséről, bukásáról és magáról Insullról, mert ha az igazat megírják, akkor abban benne foglaltatnék a pénzes zsákok minden bűne, amivel kifosztották ezt az országot s akkor Rinaldo helyett a következő generáció Insullt ismerné el a világ legnagyobb haramiájának.

Mint ahogy azonban Insullal együtt sok ma még tisztelt név is szerepelne egy ilyen könyvben, amelyek tulajdonosai — Owen D. Young, Dawes stb. — nemzeti nagyságok, a teljes igazat soha nem fogja a világ megtudni. Láthatatlan, de hatalmas kezek gondoskodnak a védelem százezres számláiról, és azok gondoskodnak majd arról is, hogy az öreg crook ne menjen soha a börtönbe.

Insull egyébként a szabad eszű, tehát anarhistikus kapitalizmus legnagyobb vádlója, mert állandóan azt bizonyítja, hogy amit ő tett, az a mostani fogalmaink szerint tisztességes üzlet volt. Viszont, ha ez így van, akkor ezt a fogalmat és ezt a rendszert sürgősen halálra kell ítélni.

EUROPÁNAK, MÁS GONDJA NEM

lévén, majdnem minden lapja a Londonban folyó japán-angol-amerikai navy beszélgetéseket tárgyalja.

Japán a nagyhangú követeléseiből nem akar engedni és ma úgy látszik, hogy a jövő évben megkezdődik a nyaktörő verseny, hogy melyik nagyhatalom megy előbb tönkre a hadihajók építésének a terhében.

Anglia szeretne egyezséget találni Japánnal, de a múlt héten nem sokat törtődött az egész tárgyalással, miután közelebbi és fontosabb dolga volt otthon.

A városi választások a múlt héten voltak és a konzervatívok döntő vereségeket szenvedtek az egész országban. A munkáspárt fölüeny győzelemmel került ki mindenfelé a választásokból és ha ebből a jövő évben esedékes parlamenti választásokra lehet következtetni, akkor a jövőre Angliában egy erős munkáspárt veszi át az uralmat.

A múlt heti választások után Angliában ezt olyan biztosra vesszük, hogy a lapok már a következő — szocialista-miniszterelnök kiletét tárgyalják.

A SZOKÁSOS HETI NEMZETKÖZI

izgalmat ezuttal a Saár völgye szolgáltatta, ahol januárban fognak a terület hová tartozásáról szavazni. Azt a szénben gazdag területet a békekötés tizenöt évre a franciáknak adta azzal a kikötéssel, hogy 1935-ben népszavazás dönti el a terület további sorsát. Nem kérdés, hogy a lakosság Németország mellett fog szavazni, de ez esetben a németeknek meg kell venni a bányákat a franciáktól készpénzért.

A németek attól félnek, hogy a franciák valamilyen puccs által a szavazást és a terület német kézre-adását meg fogják gátolni, mert emlékeznek rá, hogy a háború után Sziléziát, a kedvező szavazás dacára odaadták Lengyelországnak.

A franciák attól félnek, hogy a szavazás előtt vagy után a németek be fognak a területre vonulni, de nem fizetnek a bányáért.

És ebben a hangulatban a két nemzet "nagyjai" üzenetnek nyilvánosan egymásnak, úgy hogy Európában egy háború lehetőségétől már a hideg ráz a

munició gyárosokon kívül mindenkit.

Németországban egyébként a héten "hivatalosan elismert" válás lett abból a mesterségesen készített pogány nemzeti vallásból, amely a kereszténységet otthagya és Hitler és az utódait, valamint a volt német pogány isteneket akarja imádni.

MINTHOGY A KATHOLIKUS

egyház ezeket a tanításokat természetesen erősen ellenzi, az egyház főpapjait lázadással vádolják és nap-nap után azzal fenyegetik őket, hogy minden püspököt és más főpapot ki fognak toloncolni az országból.

Végrehajtják azokat az állami törvényeket is, amelyek egy-egy államban a papság létszámát limitálják, s amelyek csak huszonöt-ötven-százezer személy után engedélyezik egy-egy papnak, hogy az állam területén működjen.

Az ellentétek kirobbanása máris két tucat ember életébe került és a harcok még meg sem kezdődtek.

SPANYOLORSZÁGBAN A TERROR

mindent legázolt és a szocialisták, szindikalisták és anarchisták ki vannak a közéletből és a politikából törölve.

Cataloniában az uralmat a spanyol kormány vaskézzel átvette, az állam autonómiáját felfüggesztette és ma véresebb reakció dühöng a spanyol földön, mint mikor még Alfons volt a diktátor.

Ez a terror azonban tartósan nem maradhat uralmon és sokan

ILLINOIS A SAJÁT SZÉNIPARÁÉRT

Illinois kormányzója elrendelte, hogy mindenféle állami hivatalban és állami üzemben Illinoisban bányászott szén kell használni.

Az első pillanatra igazságos ez az intézkedés, de ha alaposabban meggondoljuk a dolgot, el kell azt mégis ítélnünk.

Ha az államok egymás termékei ellen hadjáratot indítanak, akkor a hadjáratban előbb-utóbb minden állam részt vesz és például West Virginia szénbánya társaságai csak abban az államban készült anyagot fognak vásárolni.

Ennek az országnak az ipara és kereskedelme azért lendült fel, mert amíg Európában minden csipp-csupp ország közt vámhatárok vannak, addig itt szabad és akadálytalan kereskedelem folyt a 48 állam közt. Kár ezt akármilyen módon megbolygatni.

azt hiszik, hogy legkésőbb a tavasszal megint véres kilengések lesznek a szerencsétlen országban.

A CHACO FRONTON

elállt a harc, mert a tropikus esős évszak beálltával a dzsungelben lehetetlen harcolni és mert a fegyverszünet tárgyalások is a legkomolyabb mederbe lettek terelve.

A Népszövetség egésze alatt e hó huszadán indulnak meg a tárgyalások, amelyek valószínűleg békére vezetnek.

Jelenleg Paraguay van nagy fölényben és egy béke Paraguay győzelmét jelenti.

Mint ahogy azonban Paraguay az angol Dutch Shell olajvállalat érdekeiért szállt, a Wall Street érdekeiért küzdő Bolivia ellen csatába, a háboru győztese voltaképpen az angol olajruszt lesz, miközben mindkét szerencsétlen állam félig elvérzett.

E LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA: EGY ÉVRE.....\$3.00 FÉL ÉVRE.....\$1.50

"....."

"....."

"....."

"....."

"....."

"....."

"....."

"....."

"....."

"....."

"....."

"....."

"....."

"....."

"....."

"....."

"....."

"....."

"....."

"....."

"....."

"....."

"....."

"....."

"....."

"....."

"....."

"....."

"....."

"....."

"....."

"....."

"....."

"....."

"....."

"....."

"....."

"....."

"....."

"....."

"....."

"....."

"....."

"....."

"....."

"....."

"....."

"....."

"....."

"....."

"....."

"....."

"....."

"....."

"....."

"....."

"....."

"....."

MULATSÁGOK

A MUNKÁS BETEGSEGÉLYZŐ SZÖVETSEG BÁLJA

A Munkás Betegsegélyző Szövetség most alakult 56-ik évátalja 1934 december 1-én, szombaton Loganban, a Colonial Hotel tánctermeiben nagyszabású tanulmányt rendez, melyre a környék magyarságát ezúton is szeretettel meghívja. A zenét Horváth Gusztáv McKeesport zenekara szolgáltatja. Belföldi díj férfiaknak 75c és 10c állami adó, nőknek 25c és 10c állami adó.

Egyedüli orvoságuk

"Számos év óta" írja Mr. Paul Kohnert, Melrose-ből, Wis., "a Kohnert-féle Alpenkräuter volt a mi első segítőnk és mindig készen állt, amikor költséges bajok és különösen emésztési és elválasztási zavarok esetében, melyek egy család életében előfordulnak. Annnyira hozzáértőnk az Alpenkräuterhez, hogy magunknak lennünk nélküle. Egyedüli orvoságunk és minden más pirula és más készítmény elválasztottunk." Nem csoda, ha ez a kiváló gyógyító orvoság sok ezer otthonnak lett család orvosává. Bővebb felvilágosítást írjon erre a címre: Dr. Peter Fahrney & Sons Co., 2501 Washington Blvd., Chicago, Ill.

"HATOS"

a legjobb magyar pipadohány, 6 ounce csomag 25c

Egy pipa ajándékba minden \$1.00 rendeléssel

Kitűnő magyar cigaretta dohány fontja \$1.50

Kérjen ingyen mintát. — Írjon magyarul

YOUNGSTOWN TOBACCO CO.
228 EAST FEDERAL ST. YOUNGSTOWN, OHIO

AKI LEKÉSTE PEDLOW KAPITÁNY

ELSŐ KARÁCSONYI SZERETETCSOMAG

szállítmányát, elküldheti csomagját a DECEMBER 6-ÁN INDULÓ utolsó szállítmánnyal, amelyre Pedlow kapitány utólagos intézkedése a DETROIT, CLEVELANDI és CHICAGOI GYÜJTŐÁLLG. MÁSOK IS FELVESZNEK SZERETETCSOMAGOT

NOVEMBER 30-IG BEZÁROLAG

Minden 25 fontig terjedő csomag szállítási díja a new yorki főraktártól az őhazai címzett lakásáig csupán **\$2.50**

25 fonton felül minden további font 10 cent. — Minden csomag teljes értékű, ezazt \$25-nal lesz kártalanítva. Csakis Magyarországra küldhető, szereltesomagok. — Az űrlasban semmiféle más összeg kollektálva nem lesz.

50 fontnál nehezebb csomagot ne küldjön. A csomagok tartalmáa vegyesen élelmiszer (de orvieleből nem sok), tiszta használt és kevés új ruhák lehet. — **NEM SZABAD** küldeni: Dohányt, söt. gyufát, öngyújtót, szepítőszereket, luxuscikkeket, selyem és rőtűsarut végszáma, bőrt, prémét, órákat, tárgyakat, vagy olyan csomagot, ami csupán élelmiszert tartalmaz. — A csomagot erős szalaggal vagy vaszonnal kell varrni, vastag kötéssel átkötve és tintával vagy tintaceruzával megcímezni. — Ha az ön lakhelyén van gyűjtőállomás, a csomagot a szállítási díjait átvéve és nyugtat adnak. Ahol nincs gyűjtőállomás, onnan posta. — Vagy az American Express utján kell a csomagot a new yorki főraktárhoz küldeni. Ugyanakkor címzett leveleiben beküldendő a csomag szállítási díja is csekk, Money Order vagy készpénzben.

A new yorki főraktár címe:

Capt. James G. Pedlow, 1505 First Ave, New York

UNCLE SAM-NEK FOG MINDEN Bányász DOLGOZNI és NYUGDIJBA KÜLDENEK MINDEN ÖREG Bányászt

mikor valóra válik az Uj Deal terve és szövetségi birtokba veszik a bányákat, ami egy-két éven belül meg fog történni. Ezért küzdött kilenc éve a Magyar Bányászlap, ezért küzd ma mindkét bányászlap a küzdelem nagy eredménye közel van.

A BRAIN TRUST TERVEZETE A "MAGYAR Bányászlap" PROGRAMJA ALAPJÁN KÉSZÜLT

s meg kell azt ismernie alaposan minden magyar bányásznak, hogy mikor a congressus a javaslatot tárgyalja, újra a levelek tizezeit küldhessük a törvényhozóknak, a senátoroknak, ahogy azt 1928-ban olyan hatalmas egységgel megtettük.

A SZÉNbányászat UJ DEAL-JÉNEK A TERVEZETÉT

minden magyar bányász megtalálja az 1935 évre szóló **MAGYAR Bányász Nap Tárbán**

OLVASSA EL ÉS TANULJA MEG,

hogy mit tervez a bányászok érdekében a kormányunk, mert nekünk kell majd felvilágosítani minden más nemzetiségű bajtársat, mikor szükség lesz rá, hogy egységesen oda álljunk a törvényhozás elé, hogy a kormány szándékait támogassuk.

BIZTOSAN SZEREZZE MEG

az 1935 évre szóló **MAGYAR Bányász Nap Tárbát**

PAIN-EXPELLER

Neuralgias fájdalmaira követelje a világghírű HORGONY PAIN-EXPELLERT

A Pain-Expeller mindig enyhíti a fájdalmat

KILLS PAIN

HA NEM FÉL az igazságtól, vázalkassa velem születési csillagvetését

A történelem legfrissebb tudománya a csillagászat, amelynek segítségével sok tény állapítható meg sorsára vonatkozólag. Pénzügyi lehetőségek, kitalálások, a házasságban, barátság és ellenségek terén és egyéb bizalmas dolgok világíthatók meg a csillagászat nagy tudománya által.

Választassa velem az Önre vonatkozó születési csillagvetést, a melynek tudatában ön egész életfolyása megváltozhat a eredményt és szerencsét illető kitérőben és szerencsétlenség helyett. Az Önre vonatkozó Születési Csillagvetést részletesen és egyszerű formában kapja meg két teljes oldalon. Adja meg feltehetően a születési időpontját a nevével és címével. A posta és irásköltiségek fedezésére mellékeljen egy dollár és össze levélát a következőképpen:

ORION STUDIO
Dept. B, Box 3928
Cleveland, Ohio.

FIGYELEM

Morgantown és vidéki magyarok!

Az **International Tailors**

Mérték után készít ruhát

\$21.50-ért
1 dollár különbséggel, vagyis

\$22.50-ért
két nadrággal

KLEIN L. JENŐ

KARÁCSONYI UTAZÁS MAGYARORSZÁGBA

Czecho-Slovakiába, Romániába és Jugoszláviába

New Yorkból direkt ANTWERPEN-en keresztül a mi kényelmes ujonnan berendezett és népszerű hajóinkon:

S. S. "ILSENSTEIN" indul NOV. 27-ÉN
S. S. "GEROLSTEIN" indul DEC. 11-ÉN

Néhány ok, amiért ezeken a hajókon utazzék:

- Nincs osztály különbség. Minden utas ugyanabban az osztályban van és ugyanazt a kényelmet, kiszolgálást és kosztot élvezi.
- A hajók nagyok, modernül berendezettek. A kabinok tiszták, kényelmesek és szépek. A koszt bőséges és nagyszerű.
- New Yorktól Antwerpenig, ODA-VISSZA csak \$150. A visszatérő jegy egy évig érvényes.

Írjon vagy látogasson el irodánkba

A. BERNSTEIN LINE 17 Battery Place
NEW YORK, N. Y.

» » » » Két Legény - - Két Világrészben « « « «

IRTA: SZENTIMREI MÁRYHA

(Folytatás)

S oldalt egy asztalon állt a két legény ~~háza~~ remekműve. Egy hordozható kis templom, aminővel a betlehemesek járnak Magyarországon — de nem papirból, hanem ~~betű~~ fűrész munkából. Benne az oltárok, a jászól, minden gyönyörűen kifaragva. Dakó, az ezermester tervezte — a Tamás pedig buzgón segített neki s meghozatta egyenesen New Yorkból a bele való szobrocskákat. Titokban dolgoztak rajta — meglepetésül szánták. És midőn besötétedett, az emeleten megzendült egy kis ezüstszavu harang s a nyalkára kicépipt legények indultak hívására.

A kivilágított kis templom csodát hirdetett, a karácsonyfa szórta felé a csillagokat. A nagy fényességben az ő saját külön angyala lebeggett Tamás felé.

És Tamás lelke beléptekor mégis váratlanul icsész sötétségbe merült. Az apja jutott eszébe, aki nagy hóban, hidegben kiment az erdőre, hogy karácsonyfát vágjon — és hajnalkában holtan hozták haza. Ilyen különös az emberi lélek. Mikor — nagy ritkán — ujjongással, boldogsággal telhet meg csordultig, akkor is megragadja valami szívfacsaró fájdalmat.

Szerencsére a boldog völégény csak egy pillanatra érezte s talán jól is van így, hogy ennyi árnyéka minden örömeinek legyen, a melyben meghúzódhatik a szülők emléke...

Amy keze keblébe simult s Tessievel öten körülfalták a templomcskát s énekeltek:

„Az Istennek szent angyala
Mennyekből hogy alá szálla
És a pásztorokhoz jutta,
Nékiek eképpen szóla:

Mennyből jövők most hoztatok
És néktek nagy jó hirt mondotk
Mai napon egy kis gyermek
Szüztől született tinéktek.

Amikor már elzengtek több karácsonyi éneket, Muellerné kiosztotta az ajándékokat. Dakó tőle 3 selyeminget kapott s Amytől ugyanannyi hozzájuk illő nyakkendőt. Muellernének Amy s a legények között vettek egy értékes, gyönyörű bőrkötésű imakönyvet. Amy Tamástól nyakéket kapott, anyjától jókora cédrusfa dobozt, azzal a rendeltetéssel, hogy míg él, mindig abba gyűjtse a quilt-nek való ruhamaradékokat. Tamás tőle egy gyűrűt kapott, melyet Amy apja viselt egykor s Amytől arany karórát. Tessie boldogan ölelt magához egy finom ruhaszövetet. (Egy tartalék gyöngy-éket Amy egyenesen a nyakára kapcsolt fel.) Nyájas arca egy fénylett a boldogságtól, mint a csokoládé torta máza s táncolva sietett a konyhába, hogy idejében

betálalja az ünnepi vacsorát. Tamás hálás-komolyan szép szavakkal köszönte meg Muellernének, hogy kedvéért oly drága emléktől válik meg.

(Ennél is több, hogy holnapután a lányomat adom neked — gondolta könnyes szemmel Muellerné.)

Dakó boldogan nézegette ingeit, nyakendőit. Nem mintha égető szüksége lett volna rájuk: de ő Amerikában még senkitől se kapott karácsonykor ajándékot. Adni mindig adott lakótársainak, könnyelmű nőknek, hobóknak. Közben ő is karácsony másodnapjára gondolt, amikor násznagyi tisztséget visel... s azután már csak egy legény, az is vén, alszik a földszinten.

Amy gyönyörködött a csillagszórókban s elhatározta, hogy násznapijának estéjén ujakat gyűjt meg a karácsonyfán.

Akármielyen szép, hangulatos volt ez a szent este, mindnyájuk gondolatai elszőkösödtek a még meg se született holnapután előbe. Tessie kitett magáért, a vacsora kitűnő volt s Dakó csaknem annyira méltányolta a plumpuddingot, mint Muellerné sajátkezőleg készített mákos és diós patkóit.

Karácsony első napján megérkeztek Tannerék. A kapitányon már nyoma sem látszott a szenvedésnek.

— Bizony nem gondoltam, mikor leszijajztak a műtőasztalon, hogy én leszek a násznagyod! — mondta Amynek. — De azt se, hogy utódom a farmon lesz a völégényed.

— Talán nem helyesli? — kérdezte Muellerné.

(Tamás nem volt jelen.)

— Én? Már mint én ne helyeselném? — méltatlankodott. — Én mindent helyeslek, amit Amy csinál. Hogy kaphatott volna műveltebbet, gazdagabbat? De völégénye fiatal, egészséges, dolgos, becsületes. Egy régi operettben is így énekeltek: „Többet ér egy ifjú pásztor, mint egy agg király!”

— És az én nagybácsim sok milliómos nagybácsinál többet ér! — ölelte meg Amy.

Karácsony második napjának délelőttjén öltözködött már az emeleten a menyasszony s a földszinten a völégény. Tamás az Óházából bevándorolt new yorki Figura Péter mesternél készítettett finom fekete völégényi ruhát, zsinóros magyarosat, aminőt a komoróci gazdalegények viseltek ünnepélyes alkalmakkor. Lakkeszímán ezüst sarkantyuk zengtek-pengtek. Amy, mikor fehér selyemruhájában, koszorusan, fátyolosan megnézte magát a tükörben, úgy tett, mintha meghökkenve volna.

— Ez nem én vagyok, ez valaki más, idegen...

(Gyönyörű volt.)

— Azért nem ismersz magadra, mert nőies vagy s nem fiús, de hát lovagló nadrágban nem szokás esküvőre menni — mosolygott rá a kedves Tanneré.

— Elég kár — sóhajtott Amy. — Én legjobban szerettem volna Kalifán lovagolni a templomig.

Kalifa, legnagyobb sajnálatára, kimaradt a nászmenetből. A farm előtt piros poinsettával gazdagon díszített autók várakoztak. Az elsőben a mátkapár foglalt helyet — azt Dakó vezette, a másodikban Muellerné s Tanneré — azt a kapitány vezette. Násznép nem volt, Amy csendes lakodalmat akart. Valószínűleg csak takarékoságból, de ő ezt mondta az előzetes megbeszéléskor:

— Menyegzőmön én akarok a legszebb lenni, azt pedig csak úgy érhetem el, ha más lány nem lesz jelen.

Amint most ott ült a piros virágok közt menyasszonyi díszben, Tamás előtt földöntúli lénynek látszott s erősen fogta kezét, nehogy elrepüljön, mint a mesékben azok a tündérek, akik cserben hagyják szegény érettek sóvárgó királyfiakat a legédesebb csókok után — mert Tündérország törvényei tiltják, hogy földi asszonyok legyenek belőlük.

Az autók megindultak, a kapun megmozdult a karácsonyi koszorú s piros szalagjával bucsut intett a leánynak, aki mint asszony fog visszatérni.

K..... városkába mentek, mely a farmhoz legközelebb esik. Körülbelül feleuton lehetek, mikor egy pompás tura-autó jött velük szembe, nagyon lassítva — vezetője bizonyára már messziről észrevette a virágos autót.

Amint Tamáséhoz közeledett, egy sárgafátyolos hölgy hajolt ki belőle s boszorkányos ügyességgel Amy ölébe dobott egy remek orchidea bokréttát. Valamit kiáltott is. De az egész jelenet nem tartott tovább, mint amennyi idő alatt egy csillag lefut az égen — azután teljes sebességgel tovaugott a nyitott tura-autó. Amy meglepetten fordult utána.

— Ez volt az állítólagos portugál hindu hercegnője. — vagy Dinók Piros — sugta neki Tamás. — Hát téged is megajándékozott! Vajon mit kiáltott utánunk? Áldást, vagy átkot?

— Természetesen áldást. Átkok és drága virágok nem repültek együtt! — nyugtatta meg Amy.

A kis város ódon faházain s divatosabb épületein egyformán ott lógtak a holly koszorúk, sőt a fúttca lámpásait is díszítették a városi tanács jóvoltából. A mátkapár egy-

másra mosolygott. Olyan volt a látszat, mint-ha valamennyi kerek, pirosbogyós koszorút az ő esküvőjük tiszteletére kötöttek volna.

A templomban rövid volt a szertartás. Az angol plébánosnak még a kihirdetés előtt megmondta Dakó, hogy a völégény nem tud tökéletesen angolul. Ezért nem is ragyogtatta ékesszólását, hanem csak néhány egyszerű mondatba foglalta az egész életre szóló intelmeit. És hiába beszélt volna akár magyarul is: Tamás csak annyit hallott, hogy Amy hangosan, bátran mondott igent az oltár előtt is.

Erre egész életében megindultan fog visszaemlékezni s arra a boldog remegésre is, midőn a stola összekötötte kettőjük kezét.

Aztán mint férj és feleség tértek vissza, dus lakoma mellé ültek. Ez volt életének legszebb nappal s mégse sajnálta elmulását. Mert utána eljött az éjszaka, melyen Amy homlokáról ő vette le gyöngéden a menyasszonyi koszorút. És nem kellett már buszszoknodia, ott maradtak: a menyorszában. Amynél.

DAKÓ TITKA

A regényekben, mikor két szerető szív egymásé lesz, többnyire már csak ez a szó következik: Vége. Hiszen alkalmasint jól is van az úgy, mert hát csak hadt tartsa meg az olvasó azt a két fiatal teremtest jó emlékeztetésben. Minek kisérni figyelemmel, mint fakul boldogságuk észrevételül, de menthetetlenül a hétköznapiak alatt, mint a kapukra akasztott holly koszorúk vörös selyempántlikája? Minek tudná meg, hány pár története folytatódik a váloperek rovataiban? Mint erősödik a férfi szerelmes süttögása ordítással, durvasággá, mely az asszony odaadását idegenkedéssé, gyűlöletté változtatja át. Vagy mint emeli fel dermesztő ujját a halál, hogy rövid boldogság után elvigye az asszonyt, mielőtt megismerhetné az anyai örömköket, — vagy a férjet, ki szerette volna feleségét még aggkorában is.

Ezekre gondolva, bizvást elbuszozhatnánk Amytől s Tamástól. Vannak azonban életrengések, melyekben az esküvő után se fullad bele a házastársak szerelme a megcsókába, megrázó tragédiák se dulják fel boldogságukat, hanem váratlan és meglepő dolgok történnek velük.

Ezért érdemes figyelemmel kísérni Amy és Tamás további sorsát. Ugorjunk át néhány — jó néhány évet. Azokat az éveket, melyek úgy elválasztják 1934-et 1914-től, mint egy mély hegyszakadék. Pokolbeli szakadék. Mert hát hegyszakadék nincs olyan a földön, mely elnyelt volna tízmillió fiatal fér-

fit, legalább tizszer annyi család megélhetését, jólétét s királynőkön kezdve e legszegényebb bányászasszonyig annyi asszony boldogságát.

Mindenki tudja, hogy Amerika bele avatkozott Európa háborújába s egy ideig hasznát húztak ebből, akik nem vonultak a frontra. A hadi-ipar teljes erővel dolgozott s nemcsak a gyári munkások jártak selyem ingekben, hanem a bányászok is.

A farmerek boldogulása persze tovább is az esőt és napfényt ajándékozó Uristéntől függött — saját igyekezetükön kívül.

Ebben az időben úgy Dakó, mint Tamás már csak azért is boldogok voltak, mert nem kellett tölténygyárakban dolgozniok. Békeség és boldogság annyira megszokottak voltak a „Szívesen látunk” farmon, hogy már nem is emlegette őket senki. Anyagi gondjaik nem voltak.

Amynek az esküvőjét követő karácsonyestén fiúcskát hozott a golya, — vagy mit lehet tudni, talán Santa Claus hozta fehér renszarvasoktól vont szánkóján. Akárhogy történt, Tamás olyan áhitattal teli lélekkel térdelt felesége ágya mellett, mint amilyenell azelőtt egy évvel a kis kápolnát állották körül. Volt is rá oka, hogy térdénállva adjon hálát az eget Urának, aki megvonta Amyt az élet és halál közötti keskeny átjárón. A fiúcska erőteljes volt s Tamásnak keresztelték. Dakó, a keresztapja Tommynek becézte, de Amy mindig rászólt:

— Nem Tommy, hanem Tamáska!

(Mert ő már az óhazai magyar asszonyoknál is magyarább akart lenni.)

Tommyval új örömek, de aggodalmak is költöztek a házba. Mert hát a legegészségesebb gyermekkel is annyi baj van, hogy nyugalmat szülei többé nem ismernek, attól kezdve, mikor először szopja magát tulságosan tele, egészen odaig, mert lázas, mikor az első fogacska kihalad. Ilyenkor Tommyval versenyt sir az anyja, aki azt se mondta, hogy jaj, mikor egyszer akadályugratás közben lova elbukott vele. Tommyt is csak annyi vesződséggel kellett felnevelni, mint más fiúcskát. Persze, lángész volt ő is, mint aminő a szülők első gyermeke — valamennyi. Hogyne, mikor féléves korában a piskótát egyenesen a szájába dugta s nem a fölébe, esztendő korában tapsolt, amikor felültették Kalifa hátsá s ebből következtetni lehetett, hogy Amerika legkitűnőbb szokója ő lesz. Tommy egyébként a kegyeit keresők közül legjobban ragaszkodott nagyanyjához s így sikerült elvonnia úgy bánatától, mint a folytonos kézimunkázástól.

(Folytatjuk.)

Elértünk a gonoszság tetejéhez...

Az amerikai nagytőke leleménysége nem kétséges.

A profit-éhség leleménysége sok értéket hozott a kapitalista társadalmi rendben az embertiség számára, amit butaság lenne betagadni.

A felhőkarcolóktól lefelé, az ipari civilizáció ezer nagyszerű alkotását hozta nekünk, csak az a baj, hogy a leleménységnél is nagyobb a profit-éhség és önmagát is felfalja a tőkés rendszer korlátlan formája.

Abban is leleményes volt mindig a nagytőke, hogy miként szerezze meg a nemzetjavakat magának és miként védelmezzék meg azt, amit összerabolt a nemzetől.

A spanyol inkvizíció iskolába járhatna az amerikai kapitalistákhoz és leckéket vehetne belőlük, hogy miként kell az ellenségeivel elbánni.

Semmj nem szent előtűk, ha arról van szó, hogy elnémissák a tömegek követeléseit, amelyek pedig csak morzsákat kértnek az általuk termelt javakból.

Géparabokat csináltak belőlük, amelyeket akkor dobnak ki az utcára, amikor akarnak, amelyeknek meg van tiltva a gondolkodás, a szabad mozgás és a szabad szó.

Alamizsnán tartanak bennünket, nehogy a kenyéren erőshöz jutva, követeljük a jussunkat.

Ha lehet, akkor a törvények minden törvénytelen eszközt felhasználják a munkás ellen.

hogy letörjék és a legtöbbször a hivatalokban ülő hatósági közegek készséges eszközei a tőkének.

Mikor azonban a hatóság nem hajlandó rá, hogy a véreskezű deputy-gangszterek becsutálnak munkáját fódózza, a nagytőke nem habozik, hogy az általa és a saját érdekében, a saját rendeltetere hozott törvényeket felrugja.

Mikor nem lehet kirendelni a miliciát, vagy a deputy-gangszterek százait a dolgozó és elnyomott tömeg ellen, akkor egyszerűen hivatalos jelleg nélküli csöcseléket fogadnak és "vigilant" bandákkal ütnék rá a jogait követelő munkásra.

És ha annyi bátorság van is itt-ott a hatósági közegekben, hogy a tőke piszkos munkáját elvégezzék nem akarják, azt már igazán nagyon kevés helyen merik megtenni, hogy szembe is szálljanak a tőkével.

Eddig mindössze két esetben történt, hogy a hatóság a tőke magán-bérgyilkosait megfékezte. Egyikben Minnesota kormányzója, Olson állt a miliciával a "gyilkosok" útjába, egyben Pinchot küldte ki az államrendőrséget, hogy a munkásokat megvédi.

A nagytőke agyafurt leleménységén azonban ezek az emberek sem tudtak kifogni.

Mert mikor Pinchot is lehetetlenné tette a számukra, hogy a deputy-gangszterekkel gyilkol-

hatetlenül becsutálnak eszközökhöz nyultak, ami diszére vált volna Nero császárnak, de amire az nem tudott gondolni.

Pennsylvániában óriási botrány van, amit ugyan lehetőleg elhallgatnak az újságok, de amiről egy-két liberális lap mégsem akar hallgatni.

Az pattant ki, hogy a tavalyi acélstrájk vezéréiből egyenéhányat — becsuktak az örültek házába.

Mínt hogy le nem kaszabolhatják őket, mínt hogy a véres terror utjába odaáll az államrendőrséggel a kormányzó, aki a megyei deputy-gangsztereket megfékezte, a nagytőke megyei zsoldosai így bántak el a strájkolókkal.

Sok gyerekes családapát egyszerűen kiragadtak az otthonaikból és becsukták őket a tébolydába, ahonnan nagyon hosszadalmas és nagyon nehéz kijönni.

Ezt a kormányzó megakadályozni nem tudta, de mikor egy pár liberális újság kipiszkalta az egetverő disznóságot, mégis csak kihallgatást kellett biztosítani a szegény elcsukott embereknek.

És kisült róluk, hogy egyikük sem volt örült, akkor sem, mikor őket az alquippai strájk alatt elcsukták, sőt nem örültek meg azóta sem, mióta ép ésszel a tébolydában őrizték őket, mert azt a mindenható nagytőke úgy akarta.

A világtörténelem tele van vér, gyalázatt és piszkos nyomokkal, amelyeket zsarnok emberek és

zsarnok osztályok hagytak a történelem könyvében.

A zsarnokok mindig orgyilkosokkal, kinzásokkal, vérengzőkkel, tömegmérgezésekkel, inkvizíciókkal dolgoztak...

De infimájában felülmulja valamennyit az az amerikai nagytőke, amely ilyen leirhatatlanul gyalázatos eszközt is vett a kezébe, amely nem ölte meg, de élő-halottakat csinált azokból az emberekből, akik nagyobb darab kenyeret mertek kérni a éhez és dolgozó milliók számára.

Tovább nincs ezen az uton. A gonoszság magasabbra és hatalmasabbra nem juthat.

Elérte Amerika uralkodó osztálya a gonoszásnak azt a fokát, amely csak a végpusztulást, a saját pusztulását hozhatja és ha elrohad abban a fertőben, amit maga csinált az országban, igazán senki nem fogja siratni.

A forradalmárokról és a forradalmárokról szoktak a kapitalisták lapok szörnyűködve írni, hogy milyen vérengzéssel veszik át az uralmat és milyen gyűlölettel rohanják meg azt az osztályt, amelynek a kezéből kicsavarják az uralmat.

De hol vannak azok a forradalmárok, akik ilyesmire gondolnak, akik ilyen kegyetlenséggel vetemednek és akik ilyen találgatásokat tudnak a gonoszság terén mutatni?

Ezekkel a rendszeres tébolydába való zárással az amerikai nagytőke és az amerikai uralko-

Megnyugtatták őket...

Az amerikai bankárok — akik uralkodók ebben az országban — egyre szemtelenebbül követelték, hogy "nyugtassa meg őket" Roosevelt.

Megnyugtatták azt azt értették, hogy az új deal megáll a felúton és hogy az uralkodó osztály ne nyulj-hozzám-kái újra szabadon mabolhatják az országot.

Már elfelejtette a ragadozók osztálya, hogy két évig romokban hevert a nemzet gazdasági struktúrája, amit ők döntöttek össze és hogy ők maguk gyáván futottak, hogy a bőrük biztonságát keressék az elnökhöz.

És azt hitték, hogy velük együtt mindenki elfelejtette, hogy ez a ragadozó osztály döntötte koldus sorsba ezt a jobb sorsra méltó országot.

Mínél távolabb esünk az összeomlástól, annál szemtelenebbek lesznek és annál hangosabban követelőznek, hogy megint adják át nekik az országban az uralmat.

Diktálnak akarnak a kormánynak, ahogy azt Hamilton óta mindig megszokták és például a konvenció után az egyik gazember meg is jegyezte, hogy a konvenció nem volt "elég erélyes" a kormánnyal.

A tőke szolgálatában álló nagyjások hónapok terror-kampányát folytatták, hogy a banká-

dó osztály a gazemberség pályáját örökre megszerezte magának.

roknak adjon feleletet, adjon megnyugtatót a kormánynak, mert különben jaj lesz ennek az országnak.

Aranyvalutát akarnak, hogy a birtokaikban lévő és kilencven-ezermillió dollára rugó jelzalog követélyekre értékesebb kamatot fizessenek nekik az adófizető és dolgozó polgárok.

A profit-rendszer korlátmentes, szabad anarchiáját kívánják és errenézve is megnyugtatót vártak a bankár-konvención az elnöktől.

Az államháztartás egyenlőtlenségét mindennél jobban kívánják, mert rettegve gondolnak rá, hogy az éhes emberek élelmezése az adóját tiz centtel feljebb emeli annak a becsutelt osztálynak, amelynek a legbecstelenebb morgánjai éveken át egy vörösrézcent adót sem fizettek.

Majdnem mindegy, hogy ezen kívül még mi mindent nem követeltek az elnöktől, mert hiszen voltaképpen ki lehet az egészet egyetlen szóban fejteni.

Azt követelték, hogy hagyjanak abba mindent, ami new deal az országban, hogy a kormány álljon félre a kormánykeréktől és fogadjon ezentul újra parancsokat a tőkés osztálytól.

Az elnök aztán a feleletet meg-

adta, Nem is nagyon térhetett ki előle, mert a megfizetett sajtó hónapokon keresztül ütozte a nagydobot, hogy a polgárság várja és követeli a feleletet, akik végre joggal intézhetnek bármi-

kor kérdést az elnökhöz.

Roosevelt nem himezett-hámozott, hanem egyetlen mondatban világosan felelt minden kérdésre.

Kijelentette, hogy a bankárok és a kormány közt annyi a különbség, hogy EZENTUL IS a kormány parancsol az országban.

Hogy lehet ugyan együtt, egymás mellett, karöltve egymással dolgozni, de parancsolni, vagyis vezetni, mégis csak a kormány fog.

Legalább addig, míg EZ a kormánya lesz az országnak.

A bankár urak, a kiváltságos osztálynak ez a legszemtelenebb ragadozó fajtája, hosszú orral tértek meg Washingtonból és belátták, hogy korán tették fel a kérdéseket az elnökhöz.

Még mindig az elnök mellett van a polgárság, akik úgy érzik, hogy nem kell nekik a pénzfejedelmek előtt hátrálni.

Savanyu arccal hát co-operációt ígértek, közben azonban újra folytatják a hábaszurás munkáját.

Tovább fog folyni a propaganda, hogy bízzák az üzletet megint magánkezekre és tovább mérgesik a lekósságot a Hearst féle mákonnyal, hogy a politikusok nem értenek az üzlethez.

Egy-két év múlva aztán újra ultimátumot adnak a kormánynak.

De lehetséges, hogy a kormány nem vár odaig, hanem államosítja a banküzletet és az ultimátum már késő lesz. Egyelőre a feleletet megkapták.

RENDELJE MEG

még ma a BANYÁSZNAPTÁRT. Küldje be most a szállítási költséget. :: Csakis annyi naptárt nyomunk, amennyire rendeltést kapunk, tehát rendelje meg még ma

25 cent

EGYLETI KALAUZ

Visszajáró kísértet

Mit kínálnak nekik

A WILKER-BARRE-I I. MAGYAR KÖSSHUT LAJOS BS. EGYLET Alapított 1892 Február 27-én

Gyűléseit tartja minden hó harmadik vasárnapján, 469 Main St., Evansville, Pa.

Elnök Jánki József. Titkár Bódi István. Pénztárnok Fekete József, címe: 527 Northampton St., Kingston, Pa. Jegyző Jenki Endre. Beteglégiótag Gyúri József. Hármastag bizottság: Jencsik György, Márton István és Győri László.

Minden az egyetemes vonatkozó felvilágosítással szívesen szolgál Fekete József, címe: 527 Northampton St., Kingston, Pa.

A CONGOI ELSŐ RÁKÓCZI FERENC BANYÁSZ BETEGSEGÉLYZŐ EGYLET

Alakult 1894 január hó 11-én Székhelye: Congo, Ohio

Gyűléseit tartja minden hó harmadik vasárnapján a Ref. Templom alatt iskolában, Drakes, Ohio.

Diszelnök Bucskó András. Elnök Titka János. Alelnök Rezes János. Pénztárnok Haralyda János. Titkár Jegyző Pallay János, kihez minden, az együletet érdeklő levél küldendő, címe Box 85, Congo, Ohio. Pénztári titkár Kocsis István. Ellenőr Tóth V. István. Naplóvezető Varga András. Hármastag bizottsági tagok: Szántó János, Porkoláb Sándor, Titka Péter. Beteglégiótag Congon Horváth Sándor; Drakesen Lukács András. Zászlóartőrök: Titka Sándor, Dudas Péter. Teremőr Lukács András. Egyület orvos Dr. James Miller. Hivatalos lap Magyar Bányászlap.

ELSŐ TUG RIVER-I MAGYAR MUNKÁSZ BETEGSEGÉLYZŐ EGYLET

Alakult 1908 Október hó 1-én Székhelye: Gary, W. Va.

Hivatalos lapja: Magyar Bányászlap

A Főtitkár:

Főelnök Kiss Imre. Főalelnök Id. Nagy Mihály. Főtitkár László László, Box 805, Gary, W. Va., a vidéki tagok levelei hozzá küldendők. Főjegyző Varga László. Főpénztárnok Soltész József. Hármastag bizottság: Horváth János, Ifj. Nagy Mihály, Buzsik József. Ellenőr Ifj. Nagy István. Szeretők Kiss Imre. Póttag Ifj. Nagy Mihály. A főtitkár minden hónap utolsó vasárnapján délelőtt 10 órakor tartja gyűléseit a Gary-i Hallban.

Első Osztály, Filbert, W. Va. Elnök Horváth János. Alelnök Ifj. Nagy István. Titkár és Jegyző Varga László, Box 202, Filbert, W. Va. Pénztárnok Soltész József. Ellenőr Id. Nagy Mihály. Beteglégiótag Csűrő József. Hármastag bizottság: Ifj. Nagy István, Szabó Mihály, Horváth János. Ajtóőr Szabó Mihály. Zászlóvivők: Amerikához és Magyarhoz Ifj. Nagy Mihály, grászhoz Id. Nagy Mihály. Gyűléseit tartja minden hó 13-ika utáni vasárnap a Filbert-i katolikus templom alatt.

2-ik Osztály, Gary, W. Va.

Elnök Márkus Demeter. Alelnök Szűcs János. Titkár Kiss Imre, Box 404, Gary, W. Va. Jegyző Buzsik József. Pénztárnok László László. Háromtagu bizottság: Márkus Demeter, Szűcs János, Szász György. Gyűléseit minden hó harmadik vasárnapján tartja a Gary-i Hallban.

3-ik Osztály, Payeton, W. Va. Ideiglenesen a 3-ik Osztály ügyeit a központi titkár végzi, azért a tagok minden levelet az ő címére küldjenek.

4-ik Osztály, Ream, W. Va. Ügykezelő Szász György, a hely-

béli és vidéki tagok havidíjait és egyéb befizetéseit hozzá küldendők Box 312, Gary, W. Va.

6-ik Osztály, Red Jacket, W. Va. Ideiglenesen a hatodik osztály ügyeit a központi titkár végzi, azért a tagok minden levelet az ő címére küldjenek. Címe: László László, Box 805, Gary, W. Va.

A VERHOVAY SEGÉLY EGYLET 248-IK FIÓKJA MONAVILLE, W. VA.

Gyűléseit tartja minden hó első vasárnapján Loganban, Gyöngyösi János Colonial Hotel termében. Elnök Király József. Alelnök Korács András. Titkár-pénztárnok Viski János, Box 95, Monaville, W. Va. Jegyző-ellenőr Kish András. Számvizsgáló bizottság: Kun Lajos, Németh István, Fazekas József. Beteglégiótag minden tag, akit arra a titkár-pénztárnok kinevez. Betegellenőr az egész körzetben Tábori Oszkár. Zászlóvivőket az elnök esetenként nevez ki.

A VERHOVAY SEGÉLY EGYLET 57-IK OSZTÁLYA CLARKSBURG, W. VA. Alakult 1907 Augusztus 25-én

Gyűléseit tartja minden hó első vasárnapján a Williams Hallban a Second Streeten délután 2 óráig kezdve. Elnök Kiss Antal, Box 36, Dawmont, W. Va. Alelnök Mészáros József. Titkár Grega János, P. K. Mine, Clarksburg, W. Va. Pénztárnok Nemes János, R. 2. Box 14, Clarksburg, W. Va. Ellenőr Pavlik Mihály. Háromtagu számvizsgáló bizottság: Szakály György, Pavlik Mihály, Oláh János. A beteglégiótag az elnök és pénztárnok nevezi ki. A zászlóartőröket az elnök nevezi ki.

A VERHOVAY SEGÉLY EGYLET 293-IK OSZTÁLYA THORPE, W. VA.

Elnök Tótor László. Titkár és pénztárnok Ifj. Kujbus Mihály, Box 124, Thorpe, W. Va. Beteglégiótag Juhász Lajos. Háromtagu bizottság: Imre Máttyás, Kiss András és Szidolcski József. Gyűléseit tartja minden hónap első vasárnapján a 11-esi református egyház termében.

LOGANVIDÉKI MAGYAR TÁRSASKÖR LOGAN, W. VA.

Elnök Molnár Károly. Alelnök Dávid Lajos. Titkár Antal János. Levelező titkár Bak Zeigmond. Pénztárnok Nagy Sándorné. Bizottsági tagok: Antal Jánosné, Király Anna és Szász Mihály.

A VERHOVAY SEGÉLY EGYLET 32-IK FIÓKJA Székhelye: Gary, W. Va.

Elnök Kovács Gyula. Alelnök Kiss Imre. Titkár és ifjusági ügykezelő Magyar József. Pót-titkár Róth György. Beteglégiótagok: 6-on Dolgos Mihály, 3-an Dudas Pál, 10 és 11-en Lócs László. Zászlóvivők: Magyarhoz Hegedűs József, Amerikához Csulák András, Gyászhoz Dudas Pál. Kerületi delegátus Popovics Péter. Pót-delegátus Magyar József. Gyűléseit tartja minden hónap első vasárnapján délután 2 órakor a Gary gyűlésteremben.

10 FONT ÉRETT LEVELES dohány bagózára vagy pipázásra és egy pipa \$1.05; 10 font gyenge dohány, elárettánnak \$1.85. A dohány árát, postaköltséggel, fizesse, mikor megkapja. HICKORY RIDGE FARMS Fulton, Ky. Dept. M-4.

Husz év óta kísérti az országot.

Husz év óta nyugtalan álmodat szerez a polgárságnak és ha Rooseveltt is úgy akarja, velünk marad még vagy tíz évig.

Jó világban, depresszióban, a légió és annak tagjai állandóan és szünet nélkül követelőznek, hogy fizessék ki a bónuszt a számukra.

A megígért bónuszra, amit jóval a háború után zsaroltak ki a nemzetből, már vagy ezer milliót kölcsön adtak.

Háttra van még vagy három-ezer millió dollár, amit most követelnek az országon.

És ha nem ebben az évben, akkor a jövő évben, ha nem a jövő évben, akkor két év múlva, de előbb-utóbb ki kell azt fizetni.

A légió tagságát ma leginkább azt tartja össze és a hazafias szölamok mögött a legtöbb tagnál az önérdéket kell keresnünk.

Nem MINDEN tag azért van a légióban, hogy állandóan újabb hadisarcokat vessen az országra, de ha ezek az ígéretek nem tartanak össze őket, akkor a tag-ság a negyedére apadna.

Tudvalevő, hogy a bónuszra semmi szükség nem volt a világon.

Igaz, hogy amíg a katonák a campekben mulattak, — tisztelet a háborúban részt vett kicik kivételnek, — addig a civilek valamivel jobban kerestek, de a hősköi olcsó életbiztosítás alakjában már akkor nagyszerű bónuszt kaptak a zsoldjuk mellé.

A biztosítási csekély díját a volt katonák nem fizették és végül, mikor a kést rátették az ország nyakára, abban egyeztek meg a kongresszussal, hogy 1945-ben még egy csomó pénzt kap mindegyik az országtól.

Amire máris kölcsönöket vehetnek.

Akkor csend volt — egy évig. de egy év múlva már az ígért azonnali beváltását követelték.

És azóta mindig hangosabban, egyre nagyobb hangon követelnek.

Szinte azt mondaná az ember, hogy fizessék már ki azokat a milliókat és hagyják békében a lakosságot.

Mert a légió konvenciója előtt két hónappal és a kongresszus minden ülészaka alatt heteken keresztül állandóan a bónuszon kell rettegni.

Csak az a baj, hogyha azt azonnal kifizetnék, akkor sem lenne vége a követelőzésnek.

Akkor a volt katonák azonnal a nyugdíjait követelték, amit köztük a radikálisabbak nem is tagadnak; vagyis amíg a volt katonák közül huszan lesznek életben, addig mindig újabb megújabb hadisarcot fognak követelni az országra.

És mert a volt katonák és azok nagyszámú rokonsága a szavazatok millióit kontrollálják, természetes, hogy a gyáva politikusok minden zsarolás előtt meghátrálnak.

Ha a kincstár kifizetné a három milliót, nem pusztulna bele az ország.

De érdemes elgondolkozni azon amit az elnök mondott egy pár héttel ezelőtt.

A volt katonák ma közepkorban, annak is elején vannak. Tehát az öreg kor miatt még nincsenek a munkából letéve.

Bizonyos, hogy egy nagy százalékuk kitűnő helyzetben van.

Azoknak semmi szükségük nincs erre a kizsárolt bónuszra. Minthogy azonban különbség nélkül, minden volt katonának jár a bónusz, azt a jómódúknak ki kellene fizetni, éppen úgy, mint a szegényeknek.

A nincstelenek milliói éheznek, vagy legalább nélkülöznek az országban.

Amíg a nincstelenek, az éhesek,

a nyomorultak morzsákon élnek, addig gonoszság lenne milliárdokat fizetni ki a jómódú embereknek.

A legnagyobb erköletelenség a legionerek részéről, hogy a bónusz kifizetése mellett állandóan kardoskodnak, mikor a szegényeket nem lehet rendesen el látni.

Am gondoskodják a szövetség egyformán minden szegény polgáráról, de ne adjon semmit azoknak, akiknek nincs semmire szüksegük.

Ez a folytonos követelőzés kisé szomorú színben tünteti fel a tegnapi hőseit, ahogy állandóan a hazafiasság téglájával verik a mellüket és egyre a kommunizmustól féltik az országot.

Ők is úgy vannak, hogy a saját becses csoportjuknak szívesen elkomunizálnak egy néhány milliárdot, de ami az övéké, ahhoz nagyon ragaszkodnak.

Nem valószínű, hogy a bónuszt a közeli hónapokban ki fogják fizetni.

De érdemes volt elolvasni, hogy mielőtt a bónuszra szavaztak, a légió konvenciójának a nagyterme zsúfolásig meg volt tömve a delegátusokkal.

Mihelyt azonban ezt a kívánságot megszavazták, a delegátusok urak kitérdültek és míg az ország többi, ennél sokkal fontosabb ügyeit üres termekben tárgyalták, a volt hősök Miamiában szanaszétjélt mulattak.

Ez győzhetett meg mindenkit. Hogy az egész légió a folytonos hadisarcok reményeire van építve.

ALAKUL A KÖZÖS PLATFORM

Akik tíz éve várják, hogy a két párt reakciós elemei nyíltan is egyesüljenek egymással a nagy töke szolgálatában, azoknak nem kell már soká várakozni.

A Rooseveltt új dealje a liberális elemeket az elnök mögé állította, akármelyik párt lébeljét szökták magukon viselni, viszont a demokraták párt reakciós elemei ellen vannak sorakozva.

Az Old South kékvérű arisztokraták Savannahban csináltak frontot az elnök programja ellen, bár magának az elnöknek a személyét nem bántathatják, a nyugati reakciósok pedig New Mexicóban találtak közös platformot maguknak.

Senator Cutting-ot "vörös"-nek találják mindkét párt reakciós elemei, mert az egyébként jómódú uriember nem titkolja, hogy bár a Roosevelt programját támogatja, az elnököt sem tartja elég radikálisnak.

Ez az oka annak, hogy a Fehér Ház nem jött ki Cutting mellett, ahogy kijött a republikánus Johnson és a szintén republikánus La Follette mellett, mert Rooseveltt attól tart, hogy akkor egészen megvadítja a tőkés osztályt.

Lehetséges, hogy az egyesült két pártnak sikerül Cutting újra-választását elgáncsolni, ami mindenesetre nagy veszteség lesz, de legalább lesz a dolognak egy eredménye.

A két pártan elhelyezkedett pénzes zsákok megmutatják, hogy igazi különbség nincsen köztük, hogy a haladásnak ellenségei és hogy a töke korlátlan uralmát a fene két oldalán egyformán kívánják.

Ez a folyamat tart már évek óta és nagyobb szerencse hirtelen nem érhetné az ország népét, mintha a reakciós demokraták kibujnának a regei a báránybőrből, hogy a reakciós republikánusokkal együtt a farkas igazi bőrben jelenjenek meg a választók előtt.

Valószínű, hogy a bomlási folyamat most már erősebb lesz,

Az autó munkásoknak választani lehet, hogy a felkínált szervezetek közül melyiket akarják maguknak.

A General Motors felkínálta a kompánia junikat és a becsstelen sajto azonnal görög tüzet gyújtott a dologhoz, hogy annak a talmi ragyogása elkápráztassa az automobiloik kipréselt rabszolgáit. Ezzel szemben az American Federation of Labor "hajlandó" a számukra ipari szervezetet csinálni, amelyben minden autómunkás egy csoportban maradna és nem lennének foglalkozás szerint foszlányokra szaggatva.

De ugyanakkor a konvenció azt is megszabta, hogy ilyen szervezetekben is csak "gondnokság alatt" hajlandók az autó-munkásokat felvenni.

Előre kijelentették, hogy amennyiben az autó-munkások a Federation kebelében szervezkedni akarnak, a saját szervezeteikkel rendelkezni nem fognak, tisztviselőket választani nem fognak, hanem azokat az AFL crooked racketeerjai fogják kinevezni a számukra.

Soha megalázóbb ajánlatot önzéletes munkások nem kaptak, soha becsstlenebb szemérmelenséggel munkás-racketeerok ki nem fejezték, hogy nem akarnak új tagokat szerezni, mert félnek azoktól.

Ilyen körülmények között az autó-munkásoknak két rossz között lehet választani és nekik kell elhatározni, hogy mit tartanak kevésbé rossznak a két ajánlat közt.

Ha az autó-munkásokban

hogy a kiválasztás nem áll meg és eléri a tetőpontját a legközelebbi elnökválasztás alkalmával, mikor Rooseveltnak a jelenlegi-nél sokkal radikálisabb lesz a programja.

Annak a programnak a szelét már érezni lehet, beavatottabb emberek biztosra veszik, hogy az nagy kavargást fog csinálni az országban és nem lehet konzervatív és reakciós embernek Roosevelttel egy ticketre helyezkedni.

Akkor a Cuttingok újra ott lesznek az elnökkel egy táborban, de a sok politikai szélhámos nem fogódzhatik a kabátjának a szélébe, mert a fencről mindenkinek le kell majd szállni, hogy

"gumption" lenne, akkor mindkét ajánlatot úszelnék és egy harmadik utat találnának maguknak.

Önálló szervezetet kellene nekik csinálni, ahogy önálló szervezete van a vasuti munkásnak.

A vasutasok nagyszerűen be vannak szervezve, bár semmi kö-zük az AFL nevű piszkos rackette vált bandához.

Ha az autó-munkások követnék ezt a példát, akkor az autógyárosok még azt sem mondhatnák, hogy "külső elemekkel" nem hajlandók tárgyalni és a tőkés sajto nem turhatna tájékoztatni, hogy egy hatalmas munkás-szervezet akarja átvenni az uralmat az egész országban.

Ha az autó-munkások önál-

lón szervezkednének, nemcsak a saját sorsukon segítenének, hanem előbbre vinnék az autók a szerencsétlen munkásoknak az ügyét is, akik jelenleg a Green féle királyság jobbágjai közé tartoznak.

Mert ha a chief-racketeernek látnák, hogy a munkásság nem hajlandó előre kikötött gyamság alá sorakozni, akkor talán tisztességesebben bánnának azokkal a szervezetekkel, amelyek az AFL ölelésében szinte megfulladnak.

Ha azonban az autó-munkásokban nincs meg a gutts-közze, hogy szervezetet maguk csináljanak maguknak, akkor inkább menjenek az AFL-be, ahol csak egyszerűen évi tíz-husz dollár adót fognak fizetni, de semmi esetre ne maradjanak a kompánia juniban, amely közönséges pottemkin-hazugság.

ÚJ HANGNOK

Mintha az ország legreakciósabb szervezetei és elemei is kezdenének több tisztességet mutatni.

Az American Legion Miamiában tartott konvencióján az "idegenek" munkájáról is beszéltek és javaslatot fogadtak el, hogy szövetségi, állami, megyei és városi munkákon, vagyis közmunkákon ne alkalmazzanak csak amerikai polgárokat, ami ellen manapság nem is nagyon lehet agálni.

Legfeljebb azt lehet felelni, hogy a polgárosodás megnehezítése és költségessé váló tétele azonban a bevándoroltak százereit a polgárság lehetőségéből előre kizárja.

Ezzel azonban nem érdemes feleselni a határozattal, mert most először a légióban különös megértést mutattak.

A határozatot úgy módosította a bizottság, hogy "polgárok vagy akik a polgárosodás processzusában vannak". Minthogy az első papir birtokosa a polgárosodás felé az első nagy lépést megtette, ez a határozat az első papir tulajdonosaitól sem akarja a közmunkákat megvonni.

A légiót az birta erre az engedékenységre, hogy kezdték a polgárság egyre növekvő ellen-szint valljon, aki hivatalt akar az országban.

A reakciósok közös platformja készült már, a Liberty League a két pártból a maga "vezereit" már kiemelte, hogy közös fronttal rohanjanak az új deal ellen.

szenvét érezn.

Tapsoltak az ország minden részében, mikor Rooseveltt a-vagy a "Betegség" címén kiadta grafit-milliárdokat levágta, bár természetesen az igazán sérült volt katonának mindenki hajlandó mindent megadni.

Egyre hangosabban kritizálta a polgárság, hogy a légiót csak a bónusz, a beteg-nyugdíjak és a többi graftek érdeklik és hogy kiváltságos osztályt akar csinálni.

És egyre hangosabban tiltakozott a munkásság és különösen a bevándorolt, tehát értelmesebb munkásság, hogy a légió fascista tagjai minden bérharcban hajlandók voltak fenntartás nélkül a tőkét szolgálni.

A légió vezetői tehát taktikát változtattak és bár a követeléseikkel természetesen nem hagynak fel, most már barátokat és nem ellenségeket akarnak szerezni maguknak.

Azon igyekeztek, hogy semmi-féle határozatuk ne bosszantsa fel ellenük senkit és azért küldték vissza a határozatot a bizottsághoz, mikor annak első szövege csak a polgárokról beszélt, hogy csak azok kaphassanak ilyen munkákat.

Természetes, hogy a legjobb és feltétlenül szükséges, hogy mindenki polgára legyen, melyet tud, az országnak.

De azon felül fontos az is, hogy némán semmiféle megkülönböztetést, semmiféle megaláztatást, semmiféle pofont ne tartsanak.

LOGANVIDÉKI

Magyar Háziasszonyok

HA ZÖLDSÉGRE, GYÜMÖLCSRE, TOJÁSRA ÉS BAROMFIRA VAN SZÜKSÉGÜK, TÁMOGASSÁK A MONAVILLEI MAGYAR KERESKEDŐKET és RENDELJENEK MINDENT

Tárkányiéknál

Ha valamine szüksége lenne, mielőtt otthonában körutunkon felkeresnénk, szíveskedjék egy postakártyát írni címünkre és a megrendelt árut AZONNAL HÁZHOZ SZÁLLITJUK

Tárkányi Testvérek

BOX 64.

MONAVILLE, W. VA.

MAGYAR REFORMÁTUS EGYHÁZ

MORGANTOWN, W. VA. R. F. D. No. 4. 16. Harding Street

Lelkész: BORSOS ISTVÁN 537 Richwood Ave Telefon 1239-R ISTENI TISZTELET minden vasárnap délelőtt 11 órakor. Előtte 10 órakor vasárnapi iskola.

C. E. (JUNIOR) minden hó első és harmadik vasárnapján délután 3 órakor a lelkészlakon.

C. E. (SENIOR CLASS) minden hó második és negyedik vasárnap délután 3 órakor.

REFORMÁTUS NŐK EGYLETE gyűlése minden hó első vasárnap délután 4 órakor a lelkész lakáson.

A JONES & LAUGHLIN GANG ELLEN ELJÁRNAK

Pennsylvania segély-bizottsága a szén-code hatóságát arra kéri meg, hogy járjanak el a hírhedt Jones & Laughlin cég ellen, amely a bobtowni bányát hirtelen lezárta. - A szervezetet akarják a bányában letörni és sorra ez a szándék minden "acél"-bányával. - Bobtown bányászait figyelmeztetés nélkül kilökték az utcára. - A munkátlán bányászokat "tévedésből" csak két héttel később látták el segéllyel. - A UMW segély-bizottsága hanyag volt. - Pennsylvania segély-bizottsága a feljelentéssel elkészt

Megirtuk annak idején, hogy a Shamokin Coal Co., a Jones and Laughlin acélgyártó cég tulajdonosa a bobtowni bányát szén és figyelmeztetés nélkül néhány hete lezárta és a bányászokat egyszerűen kidobta a tél elején az utcára.

Mint hogy a Jones and Laughlin társulatnak állandóan van szénre szüksége, rögtön azt is jelezték, hogy a bánya lezárását mi volt az oka és hogy voltak-e a szervezetre akartak halálos csapást mérni a dologgal.

Azonnal beadványt intézett az American Miner és a Magyar Bányászlap a szövetségi segély-adminisztrátorhoz, hogy indítsanak vizsgálatot a dologban és táviratilag sürgettük azt meg nyolc nappal később, mikor láttuk, hogy senki nem mozdult meg addig.

Végre Green County segély-bizottsága nagynehezen akcióból lépett és a bánya lezárása után tizenhat nappal megjelent a színen, hogy a legégetőbb szükségset enyhíteni próbálja, de nem voltak állomásig a felkészülésre, hogy a meztelen gyerekeket ruhával, cipővel ellássák.

Közben Washington erősen közbeavatkozott Harrisburgban és azonnal felszólított, hogy az államtól a szövetségi segélyt megvonják, ha nem fognak az éhes bányászokról gondoskodni, amit aztán megtették.

Megállapították, hogy a Jones and Laughlin cég "barbár módon" bánt el a bányásaival, akiket egyszerűen kivágtak a munkából, anélkül, hogy a legkisebb mértékben segíteni próbált volna rajtuk.

A Greene County segély-bizottsága végre megtette azt, amit a hét bányászlap már régen megígért, hogy a szénpar-code-hatóságának a felügyelmezt a megerénylőre, vagy mint ők mondják "barbárságra" felhívja.

A code-hatóság közbejárása annyival is inkább szükséges, mert a Jones and Laughlin tár-

sulat többi bányáiban a főmunkások hetek óta azzal terrorizálják a szervezet tagjait, hogy a bobtowni bányászokhoz hasonló sorsra jutnak, ha a szervezethez ragaszkodni akarnak.

"Felelősség nélkül", mint "bizalmas információt" megadják a bányászoknak, hogy szükség esetén a Jones and Laughlin cég a szénre a szabad piacon fogja vásárolni, hogy a bányáit lezárhassa és a szervezetet azokból kiölje.

Meg kell állapítanunk, hogy a UMW segélybizottságának az elnöke is hanyag volt a dologban, mert a politikával volt elfoglalva és nem ért rá, hogy a szegény bobtowni bányászok ügyével törődjék.

Az állami botrányra való tekintettel a segélyhivatal több Greene megyei alkalmazottját elbocsátották, különösen azért, mert amíg idejük jutott bőven a korteskedésre, a bobtowni bányászok segélykiáltását csak a munkátlanság tizenhatodik napján hallották meg.

Washington most azt követeli a legnagyobb eréllyel, hogy a segélyezett bányászoknak a segélyt csak készpénzben fizessék és ne szurhassák ki a szemeiket olcsó cipőkkel és ruhákkal, amiket száz-kétszáz percentes profitra adnak el a segélyhivatalnak azok a kereskedők, akiknek vannak jó politikai összeköttetések az államban és a megyében.

Mint hogy Hopkins szövetségi segélybiztos akkor vonja meg a segélypénzt egy-egy államtól, a mikor azt szükségesnek látja, valószínű, hogy a kívánsága teljesülni fog és a botrány nyomán a segélymunkát tisztességesen fogják most már végezni.

A UMW eddig semmiféle intézkedést nem tett a code hatóságnál, hogy a Jones and Laughlin társaságot kényszerítse a munka megkezdésére a Bobtown bányában.

EGY NAPOS SZTRÁJK AZ ERNEST BANYÁBAN

Kilencszáz dollárt fizetnek érte a bányászok

A Rochester and Pittsburgh Coal Co. Ernest bányájában egy napos sztrájk volt a múlt héten, ami kilencszáz dollárjába került a bányásznak.

Egy motornemnek "wreck"-je volt, amiért a főmunka elküldte a munkából.

A bányászok úgy érezték, hogy a kisiklásért nem a motorman volt a felelős, hanem ezt használták ürügynek, hogy a szervezet egy hűséges katonáját kivágják a munkából.

Mikor a motormant nem akarták visszavenni, a bányászok kivonultak a munkából és csak akkor mentek vissza, mikor Ghizzoni International Board képviselő megjelent a helyszínen.

A szerződés értelmében — szavaztak-e a bányászok erre a szerződésre? — a lefizetett ember ügyét a társaság csak akkor tár-

gyalhatja, ha a bányászok visszatérnek a munkába.

Visszatértek tehát és a dollárt fejkenként meg fogják fizetni és Ghizzoni állítólag azután fogja "elfintézni" az elbocsátott bányász ügyét.

Ismeretes, hogy a szervezet "big shot"-jai milyen elintéztést szoktak szerezni és el lehetünk rá készülve, hogy a motorman munka nélkül várhatja hónapokig, amíg az ügye "el lesz intézve".

Az Egyesült Államok elnöke, a szenátus minden tagja, a legmagasabb bíróságok minden bírója azt mondja, hogy a munkástól a sztrájk jogát nem szabad elvenni.

Ez azonban nem volt gúlt a UMW uraknak, akik a bányászok sztrájk jogát elszereződtek és így valószínűleg rabszolgá lett a szervezett bányászból.

ÖREG HARCOSOK SEREKSZEMLEJE A HETEN

(Folytatás az 1-ső oldalról)

emlékének, akik a sorainkból, az öreg testvérek megfogott sorából már — elmentek, végleg elmentek.

És ha hajlott derék, galambos fej, ráncos homlok, nem nagyon tudunk vigadni, testvérek, legalább csendes derével elevenítjük fel a múltat magunknak, ki tudja, találkozunk-e még, látjuk-e még egymást, öreg cimborák, ebben az életben.

Az asszonyát, a gyermekeit, az unokáit minden öreg testvér elhossa, mert azokra várnak Tiltonsvilben és mert azok ott kitűnően fognak mulatni.

Hadd ismerjék meg egymást, hadd barátkozzanak meg egymással azok az ifjak, akiknek a szülei talán egy plézbén dolgoztak, talán egy darab szénre hullatták a verejtéküket, talán valamikor együtt sebesültek meg és egybe-vezették a bányában.

Hadd fakadjon ki a fiatalság szeretete azok közt, akiknek a szülei talán valamikor egy tából ettek, Crescent, Barton, Ramsey, Martins Ferry, Dillonvale, meg a többi bányák régi vidám burding házaiban, a régi szép időkben.

A szívek, a csendes öreg szívek dobogó szeretete hív mindenkit a nagy testvéri találkozási bányászok, és aki valaha ette a szénporos kenyéret azon a vidéken, aki el közületek, aki vissza sóhajta a régi jó időköt, a régi cimborákat, azok előjöttek.

A rossz világ nem tartson vissza egyet sem, nem cifrázkodásra, nem költsézésre, hanem a szívek szent ünnepére hívunk benneteket, bányászok, öreg és fiatal bányászok.

A mulatság este kezdődik, de a magyar porták ajtóit már hajnalban kinyitják.

És a szívek, azok nyitva vannak azóta, mióta elhatározták, hogy magyar ünnep lesz Ohio-ban megegyezően, amíg élünk, amíg együtt vagyunk, amíg találkozhatunk egymással — talán utoljára — testvérek, öreg testvérek...

AZ ILLINOISI CSATATÉRRŐL

Taylorville, Ill. Gyilkosság vádjával terheltlen áll a bíróság előtt Pete Haines, aki 1933 október 19-én lelőtte Melville Staples UMW tagot egy parádé alkalmával.

Természetesen a szénmezőkön megint feszült a hangulat és attól tartanak, hogy új verengés lesz a tárgyalás vége, akár elítélik, akár felmentik a vádlottat.

NYUGTÁZÁSOK

A múlt héten a következő testvérek küldtek be pénzt a két Bányászlap számára. Csak azokat a pénzküldeményeket nyugtázzuk, amik egyenesen ideérkeznek, mert akik lapképviseleinknek fizetnek, azok nyugtát töltek kapnak. — Hálas köszönet az előfizetéseikért, testvérek.

Fekete Mihály, Moná; Szabó Sándor, Imman; Molnár András, Van Meter; Pálfalvy Dénes, Colliers; Hornyák István; Akron; Szepes János, Dehue; Kolonich János, Glen Morgan; Liki János, Brownston; Szűch Imre, McDonald; Dobos József, Pocahontas; Bial József, Christopher; Parkas András, Windber; Nagy József, Marsteller; Varga Mihály, Appalachia; Mojer János, McMechen; Leha János, Norton; Kochmár Sándor, Cloplint; Iván Miklós, Moná; Nagy Sándor, Prudence; Tarkányi István, Monáville; Pongrácz József, Neill; Fűrjes Ágoston, Orient; Nagy József, Glen Alum; Bebes Anok, Lunda; Varga Sándor, Huddy; Snyder József, Toledo; Sütő János, Windber; Puskás László, Helen; Papp Pál, Oak Creek; Huber Lajos, Boydton; Móra János, Beckley; Vozár József, Yatesboro; Sebestyén Vince, Luzerne Mines; Molnár János, Gloucester; ifj. Dobos András, Pocahontas; Juhász J., Dearborn; Vadassy János, Rossiter; Némethi J. és Török György, St. Louis.

Aki tud, szíveskedjék fizetni, aki teheti, legyem szíves valamelyik bányászlapra egy új előfizetést szerezni.

MAGYAR MULATSÁG PRENTEREN

A prenteriok arra kéri Dél West Virginia magyarjait, hogy legyenek a vendégeik nov. 24-én

November 24-én nagy bált rendez Prenter magyarsága és arra kérnek azon a vidéken, különösen Logan és Williamson, Coal River és New River környékén mindenkit, hogy menjenek el a mulatságra hozzájuk.

Prenter magyarjai minden west virginiai magyar összefogott felütnék és joggal számíthatnak rá, hogy az ő törekvéseiket is pártolják.

Szeretnék egyszer vendégül látni az egész vidéket és meg akarják nekik mutatni, hogy Prenter magyarsága olyan felejtethetetlen napot fog nekik nyújtani, amit a nagy magyar kolóniákban sem találunk. Szittyai zenekara fog muzsikálni.

HÍRDESSZEN LAPUNKBAN

A BANYÁKTÓL A BANYÁKIG

West Virginia déli szénmezőitől született magyar bányász öveket kaptak lelkésznék

Egy pár rövid sorban jelent be Dienes Barna egyházmegyei elnök, hogy Szijjártó Istvánt Loganba küldték lelkésznék, de ez a pár sor sokat mond minden öreg bányásznak.

A fiatal tiszteletes, akit pappá csak mostanában szenteltek, a west virginiai szénmezőkön nevelkedett, talán ott is született, mikor azok a szénmezők még hangosak voltak a magyar nótától meg a magyar beszédől.

Az Elkhorn völgy Szijjártó Bácsián kívül a Pista gyereke is emlékszik még sok bányász, — ahogy emlékszik rá a sorok írója, — hiszen húsz-huszonöt éve a magyarok fiatalabbak voltak és jobban forogtak.

Akik akkoriban az Elkhorn csodaszép völgyét a magyar nótával felverték, ma már hajlott derékkal és deres fejjel, csendesen ballagnak a munkára, ha a "báler" néhanapján az embereket mégis behívja. Sokan közülünk azóta a pocahontasi temetőbe távoztak, de akik még el nem mentek, a nótá szavát bizony már elfelejtették, mert a kor és a depresszió lefagyasztotta azt a szájukról és a szívükből.

Örülj már csak annak tudnak, hogy a következő nemzedék jön utánuk és magyar összefogottan félreállnak, hogy eljeddett szemekkel a fiatalságot figyeljék.

Örülnek minden magyar ifjú-

SZTRÁJK A KOCSIBANYÁKBAN

Grove City, Pa. A vidéken levő kocsibányák nagyobb részében sztrájk van, mert a bányászok, tíz cent béremelést követelnek tonnáknént.

A bányatársaságok azt állítják, hogy ők 85 centet fizetnek, amit a bányászok tagadnak, mert a szénen nem mértek, csak "saccolják" és természetesen, hogy kevesebb szénért kapnak fizetést, mint amennyit tényleg kisének.

Ezek a kocsibányák nagy haszonnal dolgoznak, mert ha a szénnek nincs ára, akkor egyszerűen abbahagyják a munkát és nincs egy cent kiadásuk sem, míg a rendesen felszerelt bányák, akkor is nagy a kiadás, ha azok le vannak zárva.

A kocsibányák közül némelyik harminc-nyolcvan embert is alkalmaz és összesen jelenleg vagy hatszáz-an sztrájkolnak.

A bányákban tavaly is sztrájk volt és annak az eredménye lett, hogy a bányászok mind be vannak szervezve. A jelenlegi sztrájk alatt mindössze egy pár sztrájk-törő dolgozik, akik állítólag rokonágban állnak a "bányabárok"-kal.

FINOM MAGYAR DOHÁNY

Felhívjuk olvasóink figyelmét a lapban közölt egyik hirdetésünkre, amelyben, a híres, "Hatos" dohányt ajánlják, a jó dohányhoz szokott emberek figyelmébe.

A hatos dohányt 6,00-as csomagokban árusítják, csomagonként 25 centért és kívánatra mintát szívesen küldenek ingyen bárkinek.

Aki egy dollár ára dohányt rendel, az egy szép pipát kap ajándékba a csomagban.

Ugyancsak ez a cég kitűnő magyar cigarettá dohányt is árusít, fontját egy dollár és ötven centért.

A Youngstown Tobacco Company élén egy régi, közismert dohány szakértő áll és biztosak vagyunk benne, hogy dohányával és kiszolgálásával meg fogja elégedve mindenkit.

KÉPVISELŐINK

WEST VIRGINIA

Dobos István, Kimball, W. Va.
Domokos Mózes, Prenter, W. Va.
Kiss Antal, Clarksburg, W. Va.
Wendel, Meadowbrook, W. Va.
Kish András, Brady, Booth, Everettville, Rivesville, Lowesville, National, W. Va.
Kocsei György, Chattoay, W. Va.
Kreiser István, Morgantown, W. Va.
Lányi József, Red Dragon, W. Va.
Lázár László, Elbert, Filbert, Gary, W. Va.
Thorp, W. Va.
Magyar András, Skelton, W. Va.
Margóci Imre, Lunda, W. Va.
Molzer János, McMechen, W. Va.
Opoczki György, Lobata, W. Va.
Paul István, Jenkins Jones, W. Va.
Pongrácz József, Neill, W. Va.
Siku István, Williamson, W. Va.
Veszprémi Sándor és Dániel, Logan megye egész területére.

PENNSYLVANIA

Julius Bakos, La Belle, Pa.
Barcz János, Lemont Furnace, Pa.
Blizman Béla, Springdale, Cheswick, Pa.
Boda Géza, Yatesboro, Pa.
Bosnyák József, Rossiter, Pa.
Csányi József, Kent, Clune, Pa.
Csatár Ferenc, Bainford, Pa.
Csordás István, Hellwood, Pa.
Darnay József, Fredericktown, Pa.
Eperjessy István, Johnstown, Pa.
Géczy Sándor, McAdoo, Pa.
Fekete József, Kingston, Pa.
Gara Béla, Uniontown, Pa.
Gyürke Mihály, Nanty Glo, és Nettleton, Pa.
Hadar Béni, McKeesport, Pa.
Hajdu János, Pricedale, Pa.
Király György, Russellton, Pa.
Lukács János, Gallitzin, Pa.
Mészár Sándor, New-Salem, Pa.
Mikusz István, Greensboro, Pa.
Molnár András, Van Meter, Pa.
Nagy József, Marsteller, Pa.
Orosz Bertalan, Richesville, Pa.
Orosz Kálmán, Kulpmont, Mt. Carmel, Pa.
Shamokin, Kelsner, Pa.
Sebestyén Vince, Luzerne Mines, Pa.
Sipos Gyula, Homer City, Pa.
Sütő János, Windber, Pa.
Szabó János, Farrell, Pa.
Sharon, Mercer, W. Middlesex, Pa.
Szgyártó Imre, Stoyestown, Pa.
Takács János, Vintonburg, Pa.
Varga István, Latrobe, Pa.
Toczky Mihály, Scadd Loyal, Pa.

OHIO

Ersek József, Adena, Ohio
Bolyki János, Toledo, Ohio
Péterfy Lajos, Columbus, Ohio
Pásztor János, Tiltonville, Ohio
Kovács János, St. Clairsville, Ohio
Kovács Ferenc, Murray, Ohio
Molnár József, Glouster, Ohio
Ragaz János, Corning, Ohio
Sedely Elek, Hingham, Ohio

INDIANA

Árvai András, Zelig, Ill.
Fűrjes Ágoston, Orient, Ill.
Gall Lajos, Harrisburg, Ill.
Németh Ferenc, Springfield, Ill.
Ontko István, Edwardsville, Ill.
Rozsa Péter, Divernon, Ill.
Solter Pál, Buckner, Ill.
Tóbiás János, Valer, Ill.

NEW YORK

Mihály, Zoltán, Glenfield, N. Y.

KENTUCKY

Barcz János, Majestic, Ky.
Tarkányi, Gábor, Beauty, Ky.
Kish Dénes, Lynch, Ky.

NEW JERSEY

Paul András, Carteret, N. J.
Osgood, Mihály, 34 Bulaan Ave, Carteret, N. J.

INDIANA

Nagy Lajos, Gary és Hammond, Ind.
Simon Sándor, Bicknell, Ind.
Bodor Miklós, So. Bend, Ind.

VIRGINIA

ifj. Dobos András, Pocahontas, Va.

MICHIGAN

Trinai József, Detroit, Mich.

KIS HIRDETESEK

KERESTETÉS

Levélből érkezők céljából kérem, adják meg, (illetve adják meg) pontos címüket a Zalaórá vagy Veszprémből való Kovács István, vagy vejei közül, aki magyarul tud, az alábbi címre: Nagy János, Box 43, Gary, W. Va.

Kérem Molnár Ferenc és Henry Edly komámait, Előbbi Elm Grove, W. Va.-ban, utóbbi W. Va. Logan megyéjében lakott. Róluk tudót kérem legyenek szívesek címüket velem tudatni. Louis Darvalich, Box 49, Kenville, N. J.

Pálfalvy E. Dénes, Colliers, Köszönet Robert L. Ramsey congressman előfizetésért. Szombaton találkozunk Tiltonsvilben. Addig is szíves üdvözlöt.